

GAZDA

AZ E. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 100 Lei.
Tagoknak tagsági díjjal évi 60 Lei.
Egy szám ára 5.— Lei.

FŐSZERKESZTŐ:
TELEKI ÁDÁM gr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Andrei Muresan 10.
Telefon: 158.
Póstatakarék csekszám 40181.

FÁKLYAFÉNY.

Irta: TELEGDY LÁSZLÓ.

Január havának 11-ik napján kilenc magyar kisebbséglakta helységben gyulladt ki a mezőgazdasági tudás, haladás szövéténeke és lobogott szerény, de növekvő erősségű lánggal két hétig.

350 ifjú gazdánk állotta körül e fáklyákat, amelyeket szakképzett, nagytudású, lelkes előadók tartottak magasra, megnyitván hallgatóik előtt tapasztalataik, tudásuk gazdag tárházát.

Kilenc helységben nyilott meg január 11-én az E. G. E. buzgó és áldozatkész rendezésében a kéthetes téli gazdasági tanfolyam, amelyeknek sikerét a Földművelésügyi Minisztérium engedélye, támogatása és az illetékes Gazdakörök lelkes készsége tették teljessé.

Nem szándékom ez alkalommal e tanfolyamok keletkezéséről, lefolyásáról részletes beszámolót adni, de megkísérlem, hogy visszaadjam e helyen azt a lelki hatást, amit e tanfolyamok a résztvevőkre és reánk, közvetlen szemlélőkre gyakoroltak. A tanfolyamok megnyitásakor mi, azoknak szervezői, rendezői, előadói felelősségünk teljes tudatában szorongó szívvel néztünk a jövő bizonytalanságába. A tanfolyamok hallgatói viszont kíváncsian, de tartózkodva várták az elkövetkezendőket, legelőbbje nem lévén tisztában azzal, hogy miért is gyűltek ők ide össze, mit fognak ők itt hallani. Ime azonban mi történt? Az első órák lámpaláza az előadóknál, a bizalmatlanság, az érdeklődés hiánya a hallgatóknál mind jobban kezdett tünedezni. A lelki kapcsolat rövidesen helyreállott előadó és hallgató között. Kikristályosodott közöttük az a harmonia, amely már magában hordozta a sikert és amely minden zavaró, gátló körülményt egyszerűen elsepert.

Elérkezett a fáklyák utolsó, teljes erejű fellobanása, a tanfolyamok zárőnnepélye, a vizsga. Egyszerűen bámulatos volt e rövid két hét alatt elért eredmény! A vizsgák elnökei, a megyék tekintélyes földbirtokosai, akik csak a vizsgán magán ismerkedtek meg a tanfolyam hallgatóival, a bámulat hangján nyilatkoztak a hallgatók előhaladásáról, szabatos, biztos tudást eláruló feleletekről.

Természetesen a tanfolyamok legfőbb célja a hallgatók mezőgazdasági ismereteinek bővítése, időszerűvé tétele volt, de más nagy hatású is volt a tanfolyamoknak. Népünk széles rétegei csatlakoztak az E. G. E. szervekedéséhez, belátván annak szükségét, fontosságát. Az a 350 ifjú gazda, a mi emberünk lett, a mi szeretett és szerető fiaink lettek, legjobb úttörőink, legjobb támaszaink, akikkel a lelki kapcsolatot továbbra is fenntarthatjuk és akikre mindig számíthatunk.

Tanfolyamaink hatásáinkra is igen kedvező hatást gyakoroltak. Elismerést és tiszteletet vívtunk ki minden vonalon. Támogatásukra és jóakarataikra továbbra is számíthatunk.

A tanfolyamok szövéténekei még parázslanak. Február 1-én, rövid pihenő után ismét lángalobbannak, most már hisszük és tudjuk, hogy még szebb eredménnyel és sikerrel. Gyertek gazdatársaim, gazdaifjak, szeretett fiaink! Járuljatok minél nagyobb számban a tudás, a haladás oltáraihoz, amelyeket meleg szeretettel, a legtisztább, legjobb szándékkal állítottunk fel számotokra!

Február.

Általános tudnivalók. Gondoskodjunk a tavaszi vetőmagok előkészítéséről, forgatásáról, szellőztetéséről. A vetőmag beszerzésének ideje is elérkezett. Rendeljük meg az esetleg szükséges műtrágyákat. Ellenőrizzük répa- és burgonyavermeinket, lássuk, nem romlottak-e meg s ha szükséges, szellőztessük.

I. Szántóföldek.

Vigyázzunk őszi vetéseinkre. Amennyiben huzamosabb ideig vastag hóréteg takarná vágjunk foltokat a hótakarón, hogy a vetés kipálását ezáltal megakadályozzuk. Folytasuk az istállótrágya kihordását és rakjuk kupacokba. Pótoljuk, ha lehet, az őszi elmaradt szántásokat olyan mélyen, ahogy azokat elkezdjük.

II. Rét és legelő.

A trágyázást fejezzük be, hordjuk ki és szórjuk szét a meszet — ha meszezünk (nedves savanyu talajokon). Most van az ideje a műtrágyák (foszfor, káli) kiszórásának is, ha nem tulságosan vastag a hótakaró. Az itató vályuk rendbetételéről és a vízvezető árkok ásásáról gondoskodjunk.

III. Állattenyésztés.

Február a kora tavaszi malacoztatások hónapja, ne feledkezzünk meg a bő almozásról és az előkészítő takarmányozásról, majd a malacoknál, kocáknál, mikor már gyomor-bántalmakat nem okoz, (malacoknál) mésziszap (takarmánymész) gondos napi adagolásáról. Szellőzésről, szép időben állatainkat vigyük a szabadba, főleg a mozgás miatt.

IV. Kertgazdaság.

Végezzük el, ha az idő megengedi, szőlő, vagy faiskola alá szánt forgatásunkat. Egyes díszeserjéket, élősövényeket visszametszünk.

**MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS
TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND**

FIÓKÜZLET:

Dej, Jibou, Beclean, Zălau, Cehul-Silvaniei

Rózsák takaróját gyengén szellőztetjük. Sárgarépát, petrezselymet, feketegyökeret, korai borsófajtákat állandó helyükre kivethetjük. Veteményes pincék szellőztetéséről gondoskodunk. Tök-, uborka- és dinnyemagvakat melegágyban előneveljük. Gyümölcsösökben hernyózunk, metszünk, paizstetves fákat drótkéfével takarítjuk. Téli permetezést elvégezzük. Ha az idő engedi, a gyümölcsfaülteztést folytatjuk. Faiskolában esetleg elmaradt dió, kajszin-őszibarack, mandula elvetése, oltványok biztosító csapra való metszése.

V. Szőlészet, borászat.

Előkészítjük az anyagot a fásoltásokra, karózást lehetőleg befejezzük. Szőlőben szükséges forgatásokra, trágyázásokra legyen gondunk.

Borpincében elvégezzük a tavalyi bor lehuzását, ha még el nem végeztük.

Szőlőben kellő időben az öreg tőkék kérgének lekefélésével nagymértékben csökkentjük a szőlőmoly veszedelmet, melynek álcáit separtuk le.

VI. Vadászat.

A vadászokra rossz idők járnak. Vadkacsán és szalonkán kívül semmire sem puffogtathatnak. Megszűnt még a múlt hónapban a drága nyulsszezon.

VII. Gazdakörök.

Élénk kell legyen az életük. Folynak a gazdasági tanfolyamok. Február 19—27-ig van a G. E. tavaszi vetőmagkiállítás. Gondoskodnak tavaszi vetőmagvak beszerzéséről (ajánlhatjuk a „Bánkuti G“ tavaszibuzát). Tagok gyakori megbeszélésre gyűlnek össze az évi munkaterv megbeszélésére.

Január 1.-én megjelent

a

**Gazdák
Zsebnaptára**

Megrendelhető a Gazda kiadóhivatalában.

Ára 20 Lei.

Postai küldés esetén portóra 4 Lei küldendő.

A ricinus termesztése.

A repülőgépek rohamos szaporodásával napról-napra fokozódik a ricinusolajfogyasztás is, mert a rendkívül nagy teljesítményt végző motorokhoz ricinusolajat használnak. Clujon már van egy ricinusolaj gyár, amelynek vezetője fi-

gyelmeztetett engem a ricinus-magkereslet fokozódására és ajánlotta a ricinusnak minél szélesebb körű termelését.

1935-ben bevetettem egy kísérleti parcellát ricinussal, ami a rendkívül kedvező időjárás következtében nagyszerűen sikerült. Nemesített maggal nem rendelkezem és a termesztés mesterfogásait sem ismertem, de azért mégis minden mag beérett és hat holdon átszámítva 10 mázsát meghaladta a termés.

Felbuzdulva a nagyszerű eredményen, 1936-ban már 3 hat holdra vettem ricinust. Jó drágán nemesített magot hoztattam és azt vetettem. Összeköttetésbe léptem egy nagytermelővel, aki szíves volt megtanítani a termelésre.

A nagy előkészületek ellenére a ricinus-termesztés 1936-ban csak 50 százalékig sikerült, mert az abnormis hideg nyárutó és a korai fagyok a gyönyörűen fejlődött vetésem eredményét nagyon csökkentették. Háromféle magot vettem és pedig apró szürke magot, közönséges nagy magot és Sármezey Endre alföldi gazdaságából rendelt nemesített koránérő magot. A két első hat holdankénti beérett termése 3 q alul maradt néhány kilóval, míg a koránérő nemesített ricinus 550 kiló érett magot adott. A nagymennyiségű éretlen, üresen maradt termést nem veszem számításba. Becslésem szerint, kedvező időjárás esetén, 10—11 q termés lett volna holdanként a nemesített fajtából. 550 kilós terméseredménnyel már kifizetődött a ricinustermelés, mert csak 700 lejes áron számítva 3850 lej bruttó jövedelem volt 1 kat. holdon.

A termelési költség 1 kat. holdra a szántáson és földbéren kívül a következő:

10 kg. vetőmag á 30 lej	300 lej
4-szeri kapálásra szükséges 20 napszám á 40 lej	800 lej
Hónajhajtások letörésére 6 gyermek napszám á 20 lej	120 lej

Szedéshez szükséges 12 gyermek á 20 lej	240 lej
Szedéshez szükséges 3 nagy ember á 40 lej	120 lej
Csutkakiszedés 2 napszám á 40 lej	80 lej
A kifejtés géppel történik, mivel nekem nem volt, 20 gyermek fej-tette ki télen á 10 lej	200 lej
Szárításnál forgató napszamos, 2 napszám á 40 lej	80 lej
Összes kiadás	1940 lej
Az eladási ár	3850 lej
Maradvány	1910 lej

Mint a számításból látható, még ilyen abnormális évben is kifizető volt a ricinus termelése. Egy melegebb évben szép haszonnal termelhető.

Transzilvániában, a Bánátban és Arad-megyében biztosan beérne a ricinus még a hűvösebb években is, ezért ajánlom gazdátársaimnak. Próbálják ki a termesztését. Ha Sălajmegyében eredményt lehetett elérni, mennyivel inkább lehetne eredményesen termelni a melegebb éghajlatu vidékeken.

A termelésre vonatkozólag a leírást a „Köztelek“ 1936. március 8-án megjelent 19—20. számú példányából vettem át, ahol Sármezey Endre nagy szakértelemmel foglalkozik a ricinus termelésével. A magam részéről csak az én tapasztalataimat közlöm, amit rövid két év alatt elsajátítottam.

A ricinus mélyrétegű, jó erőben levő, ősszel mélyen megszántott vályogtalajban díszlik legjobban. Frissen trágyázott földbe azért nem ajánlatos tenni, mert a buja növény a mag érését későre tolja ki.

A ricinus vetése április közepe táján jól elmunkált, gyommentes talajban 80—100 cm. kötésben történik. Egy fészekbe a jó csiraképességű magból 2—2 szemet rakunk 5 cm. távolságra ujjal vagy ültető fával. A kapával való ültetésnél a földet ok nélkül bolygatjuk meg. Gyenge csirázó képességű magból 3—4 szemet kell eldugni.

A rendben történt kikelés után a ricinus-ültetvényeket egy tőre kiegyeljük. Leghelyesebb, ha az eltávolítandó gyengébb második töveket nem huzatjuk ki, hanem késsel a föld színén kivágatjuk, nehogy az érzékeny palánták gyökérzetét megsértsük.

A további ápolási munkák egyelőre csu-

pán a talaj tisztántartására szorítkoznak. A kapálást lehet úgy lókapával, mint kézi plannett kapával végezni, ami a művelési költségeket nagyban leszállítja.

A kacsolással elkésni, vagy azt mellőzni nem tanácsos. A buján növő ricinusnövény a paradicsomhoz hasonlóan nagyon hajlamos kacs hajtására és minden anyalevél hónaljából kacsot hajt (össze nem tévesztendő a virágfürttel), amit, mielőtt az megfogható, letörünk. Az így letört kacs helyén, alkalmas időjárásban hamarosan új kacs fog keletkezni, amelyet természetesen ismét letörünk. Ezáltal a mag fejlődését fokozzuk és a beérést siettetjük. A jól kacsozott növényen, amelyen oldalhajtások nincsenek, hanem csak az anyalevelek maradtak meg, három, legfennebb négy emeleten hagyunk meg virágfürtöt. Mielőtt a harmadik, illetve negyedik virágfürt mutatkozik, fölötte a növény tetejét elcsipjük (bugázzuk), hogy a növény újabb virágfürtöt ne hajthasson. Az eddigi tapasztalatok szerint, ez a három, legfennebb négy fürt rendes időjárás esetén beérik és első osztályu magot fog teremni. Véleményem szerint a nemesített ricinusnövény magassága, valamint a tenyésztőterület lényegesen befolyásolja, hogy hány virágfürtöt hagyjunk meg.

A ricinus virágzása és tokképződése mindig alulról felfelé halad, így az érés is alulról felfelé fokozatosan következik be. A beérés ideje, hogy a magtokok megbarnulnak, megszáradnak és hosszirányban megrepednek. A nemesített ricinus a magját a tok felrepedése ellenére sem hullatja el. Rendes időjárás esetén az első szedés szeptember első napjaiban következik be olyképpen, hogy a munkás gyermekek a barna színű beérett magtokokat a kocsányról leválasztják és a nyakukba akasztott zsákba összegyűjtik. A ricinusszedő gyermekek zsákból készült keztyűt huzzanak, mert a tüskék erősen szúrnak. Nem ajánlatos a fürtöt egészben letörni, mert a kocsánynak még a tokok beérése után is nagy a víztartalma, ami az utánszáritást lényegesen megnehezíti.

A szedés rendszerint három szakaszban történik és kat. holdanként 14—15 munkanapot vesz igénybe.

A ricinus szárát a szedés után irtókapával tőből kivágjuk és megszáritva nvári tüzezőlül szolgál.

A ricinus helyes utánszáritása és elraktározása szintén egyik problémája az eredményes és hasznohajtó ricinustermesztésnek. A természeti előírások szerint a ricinus vékony rétegben padláson vagy zárt szellős helyen tartandó ahol időközönként megforgatandó. Igen ám, de honnan vegyen a gazda ősszel, amikor amugy is minden férőhelye zsúfolva van, annyi szellős padlást, ahova

csak 5—10 hold tokos ricinusmag termése vékony rétegben elhelyezhető legyen?

Előre figyelmeztetem gazdatársaimat, csak az fogjon ricinusterméséhez, akinek van annyi szellős férőhelye, ahol a ricinus meg tudja szárítani, mert ellenkező esetben a termés egy hét alatt megpenészedik, tönkremegy. Én az utolsó szedést aszalóban gyenge tűz mellett szárítottam meg, mert annyira nyers volt, hogy nem mertem padlásra vinni.

Megpróbáltam a nem nemesített terméskből házi használatra olajat üttetni. Hogy a tokozás ne kerüljön pénzbe, magasra emelt kövel a malommal tokoztattam le és a rendes olajütő malomba meleg úton olajat csináltattam. Az olajat a traktorban akarom felhasználni és a kísérlet fogja beigazolni, hogy érdemes-e a ricinust itthon felhasználni, avagy érdemesebb eladni.

Már most felhivom a ricinusttermelő gazdatársaim figyelmét, nehogy a meleg úton előállított ricinusolajat emberi vagy állatgyógyászatra felhasználják, mert így az olajban marad a ricin nevű mérge, ami könnyen súlyos betegséget, sőt halált okozhat.

A clují Vasöntőde és Gépgyár R.-T. átvette a Hofherr-Schranz-Clayton-Schuttleworth

Magyar Gépgyári Művek R.T. ardeali Vezérképviselét.

A Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth Magyar Gépgyári művek Rt.-ról köztudomású, hogy Európa egyik legrégebb mezőgazdasági gépgyára és minden gazdának büszkesége, ha elmondhatja magáról, hogy Hofherr-Schranz gyártmányu mezőgazdasági gépe van.

Ez a gyár hosszú évtizedeken át a legszorosabb kapcsolatokat tartotta fenn az ardeali gazdaközönsggel és most elhatározta, hogy régi vágyának eleget téve, ismét felveszi a kapcsolatot országárszünk gazdaközönsgével, melynek kiszolgálására mindenkor a legnagyobb gondot fordította. Hogy ezen kapcsolat minél könnyebb és az ismert mai nehéz behozatali nehézségektől teljesen mentes legyen, elhatározta a Hofherr-Schranz gyár, hogy mezőgazdasági gépeinek képviselével testvérvállalatát a

clují Vasöntőde és Gépgyár R.-T.-ot

biztat meg.

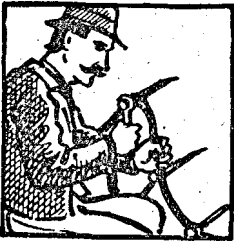
A Vasöntőde természetesen kizárólag eredeti Hofherr-Schranz gyártmányu gépeket fog eladni és csak az lesz a feladata, hogy a gazdaközönsggel a közvetlen kapcsolatot tartsa fenn és minden kívánságának hosszas levelezés elkerülésével eleget tegyen.

A Vasöntőde Rt. mezőgazdasági géposztálya Clujon, Calea Regele Ferdinand 62 szám alatt (Telefon 2—92) bemutató helyiséget is nyitott, ahol traktor és eséplőgéptől kezdve minden mezőgazdasági gép megtekinthető és a vételt is mindjárt ott le lehet bonyolítani.

Biztosak vagyunk abban, hogy fenti közlésünkkel gazdatársainknak nagy örömet szerezünk, hogy a világszerte ismert Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth gépeket most ismét módjában lesz könnyen beszerezni.

Tavaszi talajmunkálatok.

Irta: Nagy Miklós okl. gazdamérnök.

Az őszi mély szántás az ideális tavaszi munkálat előfeltétele. Ma már felesleges az őszi szántás előnyeiről beszélni, azt minden gazda tudja és aki csak egész különös, kényszerítő körülmények befolyása alatt nem áll, feltétlenül el is végzi,

mert mit nyerünk az őszi mélyszántással? Fokozza a fagy talajjavító munkáját, nagymennyiségű nedvességet raktároz el, mert a vastag földréteg üregei vízzel telhetnek meg, megvéd a szárazság ellen, ideális tavaszi munkát (eke nélkül) tesz lehetővé, a műtrágyák a sok nedvesség folytán sokkal jobban felhasználódnak, de ami a mai cikkünk szempontjából legfontosabb, lehetővé teszi a tavaszi munkálatok korábbi megkezdését, ami korábbi vetést, érést és a gombabetegek megelőzését eredményezi.

Tavasszal csak akkor szántunk, ha az elkerülhetetlenül szükséges.

1. Ez az eset akkor áll elő, ha nem sikerült őszi-vetést kell kiszántanunk vagy ha földünket ősszel vagy télen nem szántottuk fel.

Ezen esetben a legjobb, ha az idő engedi mielőbb megszántani a talajt még a későbbben vetésre kerülő növények alá is. Kora tavasszal jó esők járnak és a szántással képessé tesszük a földet a tavaszi csapadék befogadására. Minél korábban szántunk, annál hamarabb melegszik és érlelődik a föld, több növényi táplálék is képződik benne. Bármikor is szántunk tavasszal, tekintsük szabálynak azt, hogy tavasszal csak akkor eresszük bele a földünkbe az ekét, amikor omlós szántást kapunk. A tavaszszántást, amint teteje megpirkad, azonnal fogasoljuk el. Még ha csak hetek múlva vetünk is bele.

2. Ha ősszel szántottunk is, néha a tavaszi szántást mégsem kerülhetjük el. Szükségessé válhat az őszi szántásnak tavasszal újból való megszántása erősen kigazlolt talajon, különösen ahol sok az acat, ahol fogással vagy porhanyítóval nem boldogulunk. Ez az eset legtöbbször a késő április, májusban vetésre kerülő növények talajánál fordul elő.

3. Ha nagyon száraz a tél és a tavasz, szokták kivételesen április—májusban vetésre kerülő növény, — leginkább a kender alá, — azért is szántani, hogy a vetőmaghoz nedvesebb földet hozzanak fel.

Az utóbbi két esetben azonban lehetőleg

közvetlenül a vetés előtt szántunk csak sekélyen és az eke nyomában járjon a fogas s azt mielőbb a vetőgép kövesse.

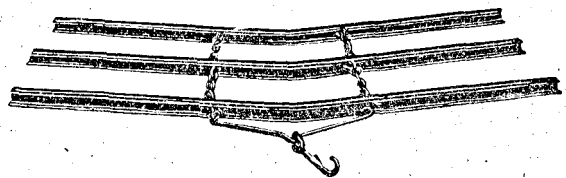
4. Elkerülhetetlen tavasszal a minél korábbi szántás akkor is, ha az őszi szántás kötött talajon nedves tél után a sok csapadéktól vagy hónyomástól annyira összeállott, hogy azt még terhelt élesfogú boronával sem lehet annyira fölporhanyítani, hogy a magot bevegje. Nagyobb gazdaságok ilyen esetben is kerülik a szántást és ha lehet, az eke helyett mindenféle porhanyítóval lazítják fel az összeállott földet.

A tavaszi szántásnál ne bocsássuk mélyebbre az ekét, mint amennyire ez a kitűzött munka elvégzésére feltétlenül szükséges. 10-15 cm-nél mélyebbre ne menjünk még akkor sem, ha a télen vagy tavasszal kihordott trágyát kell alátakarjuk.

Fentiekben felsoroltuk azokat a kényszereseteket, amikor a tavaszi szántás szükségessé válhat.

Alábbiakban felsoroljuk a tavaszi talajmunkálatok azon sorrendjét, amelyeket a tavaszi szántás elkerülése által kell tegyünk.

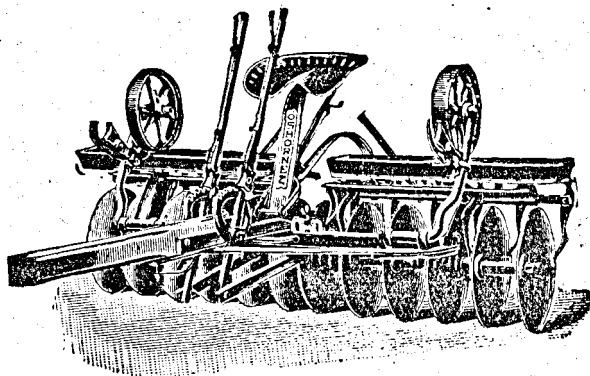
Kitavaszkodás után azonnal, amint a földre áttal rámehetünk, szóval a föld teteje eléggé megszikkadt, a legelső munkánk az legyen, hogy az őszi szántást elsímitjuk, vagyis a tetejét elgyengítjük. Ehez külön talajjegyengetőket használunk. Ilyent mutatunk be az első számú ábrán. Az olvasó láthatja, milyen egy-

1. sz. ábra. Talajjegyengető.

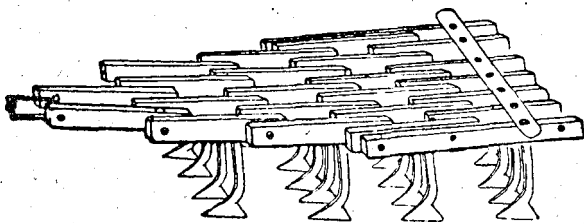
szerű eszköz ez, bárki házilag elkészítheti. Az őszi szántás felületét talajjegyengető hiányában is elsímithatjuk fogas vagy tövisboronával, esetleg hátára fektetett szekérodallal. Ezt az elsímitást tavasszal valamennyi tavaszinak szánt földünkön eszközöljük fég azokon is, amelyekbe csak április—májusban akarunk vetni. Ezen munkálat által a föld színén vékony porhanyó takaró réteget teremtünk, ami által a téli nedvességet a talajban megőrizzük. A tavasszal elsímitott földben jobban kel a gyom, amelyet a későbbi talajmunkák elpusztítanak. Ha tavasszal a föld tetejét az elsímitással megnyitjuk a földben az éltető levegő, az eső, a meleg is jobban

behatol, a talaj is jobban felmelegszik, az élet benne hamarabb és erősebben indul meg és ezáltal több kész-táplálék képződik. Ugy a korán, mint a későn vetésre kerülő növények alá, azonban a kora tavaszi elsímitás után a vetésig többször kell a földet megmunkálni. Valahányszor nagyobb eső a talaj tetejét összeiszapolja vagy a föld kezd kigazlani, azt nehéz, illetve terhelt boronával, esetleg porhanyítóval meg kell járítani. Vagyis vetésig a talaj tetejét nyitva és gyomtalan állapotban kell tartani. A talaj porhanyításához különböző gépeket, eszközöket használnak. Ilyenek a boronák, kultivátorok, grubberek és a tárcsás borona. Igen jó munkát végez a tárcsás

2. sz. ábra. Tárcsaborona.

borona. Vigyázni kell a tárcsák megfelelő szögbe való állítására, hogy feleslegesen túl sok igaeerőt igénybe ne kelljen venni. Igen célszerű volna, ha minden községben volna egy ilyen eszköz, amelyet a gazdaközönség közösen is használni tudna.

3. sz. ábra.

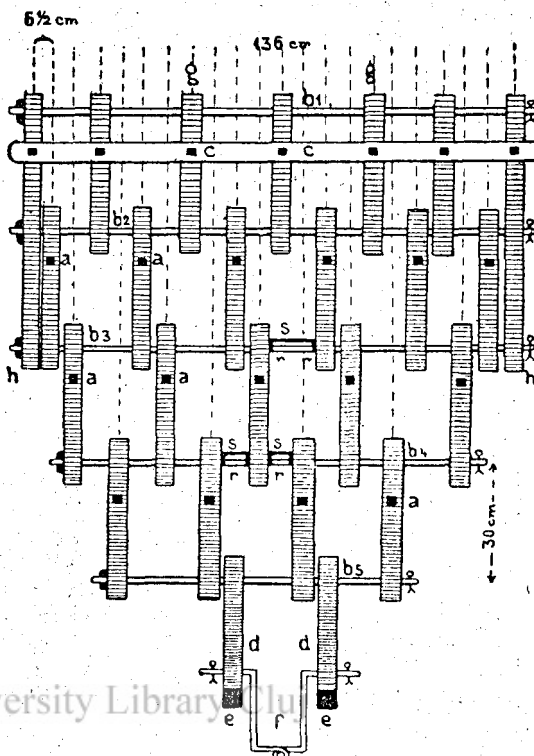
Könnyű, tagolt grubberborona oldalnézetenben.

A libatalpvasak a faléceken átmennek és azok tetején csavarral vannak megerősítve. Jobb szemléletesség kedvéért a rajzon a csavarok elhagyattak. Libatalpvasak helyett készül vaság vésőalakú fogakkal is.

A 3. számú ábrán ismertetünk egy könnyű tagolt grubber boronát, amelyik kiválóan alkalmas az őszi szántás megmunkálására. Kiváló előnye, nagy munkaszélessége, csekély súlya és tagoltsága, amellyel jól simul a talaj egyenetlenségeihez. Naponta vele egy pár közepesen erős ökörrel 2½—4 k. holdat lehet felboronálni, előnye még az is, hogy otthon egy falusi kovács és kerekessel elkészíthető.

Ha az őszi rögök nem porladtak el, úgy

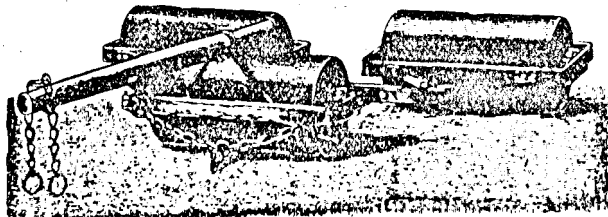
menjünk reá földünkre vascsöves hengerrel vagy rögtörő fogashengerrel, ami után alkalmazzunk azonnal boronát, a henger használatával vigyázzunk, de a szükségest ne sajnáljuk. Hengert akácfa vagy fűzfa törzsből is

4. sz. ábra. Könnyű, tagolt grubberborona, ugyanaz, mint az előző ábrán, felülnézetenben.

A kb. 140 cm széles grubberborona előállításához kell: 1. 22 darab kb. 23 cm hosszú és 20 mm vastag libatalpvas, felső végén csavarmenettel, azon csavarokkal (a); a libatalpvasakból a falécek alatt 16 cm áll ki, a többi 7 cm a felett foglal helyet. 2. Keresztrudak (b) ¾ hüvelykes rúdvasból, és pedig 3 rúd b₁, b₂, b₃ kb. 140, b₄ kb. 110 és b₅ kb. 80 cm hosszúságban, b₁ és b₂ körül a borona csuklószertüen mozog. Egyik keresztrúd távolsága a másiktól 30 cm. 3. Egy kb. 138 cm széles vaspánt (c) megrögzítésre 7 lyukkal; régi abroncsból készülhet. 4. Kb. 30 darab különböző hosszúságú, a faléceket egymástól egyforma távolságra megrögzítő kis vasrúd s. Egyszerűség kedvéért a rajz csak 3 helyen tünteti fel őket. E vasrudcskák 2 gyűrűben (r) végződnek, amelyek a hosszú keresztrudakat (b) átfogják. 5. Két könnyű pántolás (e). 6. Befogó horog. 7. 5 cm széles és 6 cm magas bükkfalécek; közülük 22 darab (d és g) 42, 2 darab 75 cm hosszú. Az ábrán a szaggatott hosszvonalak jelzik a libatalpvasak által a földön húzott, egymástól 6½ cm-re álló sorokat.

készíthetünk otthon, csak a vasalást kell megcsináltassuk, ami csekély költséget jelent. 5. számú ábrán három tagú hengernek képét

5. sz. ábra. Háromtagú sima vashenger.

közöljük, ez a legcélszerűbb méret, csak az tud a talaj egyenetlenségekhez kellően alkalmazkodni. Hengert csak akkor használjunk,

ha a talaj párolgását fokozni akarjuk, ha a felső réteg száraz és nedvességet akarunk felhozni, cserepedett talaj esetén, vagy vetések ápolásánál.

Nem kell túl modern gazdának lenni ahoz, hogy a művelők, azaz a talajporhanyítók szükségességével és hasznosságával tisztában legyünk. A jó talajművelés ma már a fordítás nélküli porhanyításra fekteti a főszólyt, ezt pedig csak különböző kultivátorokkal érhetjük el (persze a tárcsásboronán kívül, amit már leirtunk). A porhanyítók használatánál vigyázzunk arra, hogy a talajt ne hagyjuk tulságosan meggyomosodni, mert ez esetben a könnyű extirpátorok munkáját lehetetlenné teszi, ha kellő időben alkalmazzuk talajporhanyítóinkat, úgy nagyszerű munkát végeznek. Keresztben, hosszában, járasuk a táblán. A rugós fogu kultivátorok, a

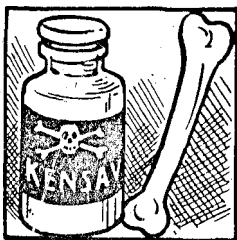
fogak állandó rezgése folytán nagyszerűen keverik, porhanyítják a talajt.

Tudjuk azt, hogy sok gép és eszközt a kisbirtok nem szerezhet be. Mégis felsoroltuk mindazon eszközöket, amelyek a föld helyes és célszerű tavaszi kezelésére szükséges, hogy legalább egy részét akorra, amikor szükségünk lesz reá meg is szerezhessük!

S miért feltétlenül a porhanyító-keverő eszközök s nem fordítók is? (eke). eMrt visszafordítjuk az ősszel lefordított hantot s ezáltal a felszínen megindult talajbaktérium életet a mélybe visszük, ahol ez levegő hiányában megszűnik! A nyersebb baktérium flora nélküli talajt felhozzuk, ami hátráltatja a növényt, de főleg a csirázását fejlődésében!

Szóval, tavasszal porhanyítsunk, keverjünk, tömítsünk akárhányszor, ha szükséges és időnkből futja, de ne fordítsunk.

Hogyan juthatunk tavasszal phoszhor műtrágyához?

Az emberi kulturának, az emberi haladásnak, az ember általános jólétének a legszebb korszaka a műtrágyakészítés és gyártás felfedezésével indult meg.

A növény fejlődése minden viszonylatban, minden arányban és minden irányban függ a föld tápanyag készletétől, mert hiszen fejlődésével, a földnek ezt a tápanyagát fogyasztja és csökkenti. Kötelességünk tehát az elfogyasztott tápanyagot a földnek pótolni.

Háromféle ilyen tápanyaga van a földnek és pedig: a *phoszhor*, a *nitrogén* és a *káli*.

A magképződésnek a tápanyaga a phoszhor, mely így fontosságában elsőrangú szerepet tölt be és amelyet itt Ardealban alig, a Regátban pedig egyáltalában *nem tudunk a földnek juttatni*, egyrészt mert drága, másrészt, mert a műtrágya ásványi nyersanyagának Amerikából, Algirből és más tengerentúli helyekről a mai kötött viszonyok között való behozatala elé szinte leküzdhetetlen akadályok tornyosulnak?

Ebben a kis cikkben módját akarjuk adni ardeali magyar gazdatestvéreinknek, hogy készíthetnek maguknak, saját maguk, phoszhor-műtrágyát.

A házilag előállított phoszhor-műtrágyának a nyersanyaga a csont. Elsősorban tehát gyűjtsük az állati- és baromficsontokat. Gyűjtsük a csontokat már a vágóhidnál és gyűjtsük a háztartásban, egy ujjnyi darab csontot se adjunk el és ne dobjunk el, mert

olyan bece van ennek, hogy azt senki, értékben megfizetni a komoly földgazdának nem tudja.

Az összegyűjtött csontokat oltott mésszel öntsük le, hogy meg ne rothadjon és ugyan ezért tartsuk szellős helyen. A trágyázás idejének közeledtével ássunk egy gödröt, amelybe a *kifőzött és megőrölt és kilógrammra kimért* csontot tesszük. Erre fele annyi vizet öntünk és jól összekeverjük egy fából készült keverővel. Ezután ugyancsak a csont súlyának fele súlynyi kénsavat öntünk hozzá és ismételt keverjük az anyagot 1—2 napon át, amíg por szemű lesz. A gödörből ekkor kiemeljük és szellős helyen raktározzuk kb. egy hétig, mely idő eltelte után az anyagot a mezőn szét szórjuk.

Mint mondom, a csontot gyűjtsük, a kénsavat Timişoarán, a Timis Rt.-től (Timiş Industria Chimică S. A.) vagy a karteltől Bucureşti vásárolhatjuk meg.

A vásárolt kénsav erőssége legyen 60—66° Bé-s és a sav mindenkor a *vizes csontra* öntendő és soha sem megfordítva.

Az akna, illetőleg a gödör legyen lehetőleg négyzetletű és jó, ha akár kövel, akár hulladék deszkával ki van bélelve.

A keverési arányokat rendszerint analízis után lehet egész pontosan megadni és ha gazdatestvéreink az örölt csontból kb. 150 grammnyit Központunknak beküldenének, így megírnánk a pontos keverési arányt.

Az így előállított műtrágya megfelel a legfinomabb és a legjobb superphosphát műtrágyának és jóval olcsóbb emennél.

Azért adjuk gazdatestvéreinknek ezt a leírást, mert teljesen érthetetlen előttünk a gyá-

raknak magas árai és azért is adjuk ezt a leírást, mert a gyárak készletei már régiek és így az anyag oldhatósága csökkent, míg a mi friss készítményeinkből a phosphor simán és maradéktalanul oldódik a földben.

A kénsav helyett használhatunk a petróleum gyárakban kieső hulladéksavat is, amelyből a beleragadt kénsavat kimoshatjuk és nyugodtan fölhasználhatjuk. Vigyázzunk azon-

ban, hogy a műtrágya ne tartalmazzon sok szabad savat. A szabad savat mésztejjel (mész és víz) oldhatjuk.

Most a spanyol háború miatt a phosphorsavas ásványok behozatala az egész világon megszűnt és így ennek a nyersanyagnak az ára is emelkedőben van, ami súlyos visszaélés a gazdasági élet ellen és amely visszaélés ellen mi ezen a módon védekezhetünk.

A tavaszi búza és árpa porüszögbetegsége.

Irta: Seyfried Ferenc.

A múlt évben a gabona csávázás idején nagyon sok panaszos levél érkezett a „Gazda“ szerkesztőségéhez porüszög betegségéről. Elmondották, hogy a kalászkok a rendes virágok helyett barnás-fekete porszerű anyaggal voltak tele. A barnás-fekete por a porüszög gombabetegség szaporodó szerve, „Sporája“, volt. A betegség ellen most kell védekezni s éppen ezért tanácsos megismerni a gomba fejlődési módját.

Ugy a búzának, mint az árpának kétféle üszögbetegsége van: keményüszög és porüszögbetegsége.

A kemény-, vagy kőüszög által megtámadott kalász szemei kemények és erősen bűzösek. Barna anyaggal vannak tele. A kalászpelyva levelei szétállanak. Az asztagban ezek a szemek későbbben megérnek és a barna anyag szétporlad. A por a gomba sporája, ami csépléskor a búzaszem felületére tapad.

A porüszögbetegség kártételét a gabonavirágzaskor láthatjuk. A kalászkok virágai barnás-fekete porral vannak tele, ami igen könnyen porlik. A port, ami nem más a gomba sporájánál, széthordja a szél és rászáll a gabona virágjára. A virág bibéjén kicsirázik és a fejlődő gabonaszem belsejében egy tartós gombafonalat fejleszt.

A két gombabetegség közti különbség tehát a fertőzés menetében van. A keményüszög sporája csépléskor rakodik a gabonaszem felületére, a porüszög sporája viszont virágzaskor fertőzi meg a gabonaszem belsejét, az ott kifejlődő tartós fonal által.

A két gombabetegség ellen különböző módon védekezünk. A keményüszög ellen nedves (kékköves), vagy valamelyik porcsávázó szerrel (arzopallal) védekezünk. A csávázó szer a gabonaszem felületére tapadt gabonaszem felületére elpusztítja. A porüszög ellen a vízben feloldott csávázóanyagok vagy a porcsávázó szerek nem használnak, mert a betegség terjesztője a gabonaszem belsejében él. Ellene csak forróvízes csávázással védekezhetünk.

A forróvízes csávázás nem nagy mesteriség és a munkán kívül nem kerül semmibe. Az egész eljáráshoz egy kádra, két hordóra, egy katlanra, hőmérőre, kosárra és zsákra van szükség.

A forróvízes csávázás.

Jobbra látszik a kosár, amit a forróvízes hordóba függesztünk. Balra hőmérővel ellenőrizzük, hogy a forróvíz 52–53° C. fokú legyen. Középen katlan áll, amiből a forróbb (55° C) vizet merik, ha a víz lehülne a 10 perces csávázási idő alatt.

A csávázás előtt a gabonát be kell áztatnunk 30 fokos melegvízben. Az áztatást nagy kádban végezzük s ez 4 óráig tart. Amennyiben a víz hidegebb (20 fok), vagy lehül, 1–2 órával megnyújtjuk az áztatást. A langyos-meleg vízben a szem megduzzad és a belsejében élősködő gomba fejlődésnek indul. Így a forróvíz könnyebben elpusztítja.

Az áztatás után a kádból kiveszünk egy zsákvaszonnal bélelt kosárba 4–5 véka gabonát és 45 fokos melegvízes hordóba mártjuk 20 percig. A kosárban levő gabonát kavargatjuk és egy hőmérőn állandóan figyeljük a víz melegési fokát. Ha a víz lehülne, melegebbet töltünk, amíg a 45 fokot újból el nem éri. Ezután gyorsan áthelyezzük a kosarat egy másik hordóba, amibe 54 fokos forróvizet készítünk elő. A gabona lehüti 49–50 fokra a

vizet, de mi apránként annyi melegebb (55 fokos) vizet töltünk, amennyi felemeli 52 fokra a hőmérsékletét. A forróvizben pontosan 10 percig tartjuk a gabonát. Ezalatt az idő alatt a gabona belsejében a gombafonal elpusztul.

A csávázás után a gabonát megszikkasztjuk és vékonyan kiterítve, meleg helyen megszáritjuk. A fenti eljárás szerint 2 ember egy délután a már előbb beáztatott búzából vagy árpából 4—5 q-át tud megszávázni. Egy jó hőmérő kékszinű jelzőoszloppal 60 lejbe kerül. Figyelembevétel, hogy a porüzög hordaként 1—5 q termést pusztít el, a kisgazdaságokban bőségesen megtérül a hőmérő ára és a csávázásra fordított idő.

Megjelent a „Gazda” jogi mellékletének 1. száma.

A magyar gazdatársadalom egyik legnagyobb sérelmét a törvények és rendeletek terén való tájékozatlansága képezi. A G. E. tehát, nagy anyagi áldozatok árán elhatározta, hogy a törvények és rendeletek című rovaton kívül jogi mellékletet ad ki. Az I. szám dr. Asztalos Sándor ügyvéd szerkesztésében január 1-én jelent meg. Szász Pál dr., a G. E. elnöke beköszöntő sorában többek között ezeket mondja: „Falun lakó gazdatestvéreink az őket érdeklő törvényeket és rendeleteket csak napilapokból kivonatossan, hallomásból, hiányosan, vagy elferdítve hallhatják meg. De milyen sokan vannak, akik csak akkor vesznek tudomást egy-egy rendelkezésről vagy törvényről, amikor már összeütközésbe kerültek az államhatalommal. Már pedig jól tudjuk, hogy a törvény nemtudása nem mentesít senkit a következmények alól. Ezért a G. E. vezetősége elhatározta, hogy a „Gazda” mellékleteként kiad egy gazdasági törvénytárat, amely a gazdatestvéreinket érdeklő törvényeket és rendeleteket hozza magyar fordításban a szükséges magyarázatokkal kísérvé. Lehetővé teszi a G. E. minden tagjának, hogy olcsón hozzáférjen ezen törvénytárhoz és ne legyen kénytelen minden apró-cseprő ügyben ügyvédhez, jegyzőhöz szaladgálni, hanem tudja azt maga személyesen, vagy a gazdakör útján lintézni.”

Az első számban 28 oldalon ismertetjük a földadó kivetését. Jól tudjuk, hogy ebben az évben újabb 5 évre állapítják meg a földadót. A gazdáknek tehát életkérdésük tisztában lenni azzal, hogy miképpen történik az adókivetés és mennyi adót róhatnak ki. A jogi melléklet évi előfizetési ára 60 lej. Egyes szám ára 10 lej. Megrendelhető a „Gazda” kiadóhivatalában Cluj, Andrei Muresanu 10.

Állattenyésztők! Sertéshizlalók!

25

**Olcsó!
Kiadós!**

DE-VIT

**D-vitamin
tápszer-takarmánypótló
készítmény**

MEGGYÓGYIT:

étvágytalan disznókat,
lesántult hízókat,
koszos malacokat,
terméketlen teheneket,
baromfiak gyengeségét,
tyukok lágyeltozását,
kecskék nyalakodását,
juhok gyapjurágását,
csirkék tolltépését

és minden csontbetegséget megszüntet,
vagy fellépését megakadályozza.

Dijtalan szaktanács és
utasítás az Ardeal-i propagandairodánál:

AGRICULTURA, CLUJ

Calea M. Foch 39.

Gyártja:

Moskovits Ipartelep Rt. Oradea

A községi apaállatok beszerzése és értékesítése.

Írta: Szegő Dénes.

Köztudomású, hogy községeink vagyónának jelentékeny részét a község (közbirtokosság) tulajdonát képező tenyész-apaállatok: mének, bikák, kanok, kosok alkotják és az is általánosan ismert tény, hogy ennek a vagyonnak kezelése ellen nem egyszer — többnyire jogosult — panasz merült fel. Egyes esetekben olyan egyének erőszakolják ki a beszerzésre való megbízást, akiknek erre a tevékenységre csak le nem torokkolható nagy hangjuk ad jogcímet. Az ilyenek hozzáértését nem is a kiszemelt apaállat alkalmassága irányítja, hanem az eladó iránti személyes vonzalom és a vásár utáni áldomás és alkuszdíj megígért nagysága. Más alkalommal és különösen esődörök kiválasztásakor nem a fajta, a belső és külső tulajdonságok, bélyegek alkalmas volta, a megismert származás s az elődök teteményképessége dönti el a vásárt, hanem a kiszemelt mén színe. Hosszú és nem éppen tanulság nélküli elbeszélést lehetne írni a sok ravaszkodásról, mellyel a megbízás kieszközlése és a vásár nyélbeütése jár, a sok jövés-menés, utazgatás, bizalmas megbeszélések: megannyi alkalom a szórakozásra, s a vége az, hogy nem olyan apaállatot vesznek, amelyet lehetett volna, hanem olyat, amilyenre a sok pénzpiacolás után tellett: egy és egynegyed-egy és egy-féléves ismeretlen származású, alig közepesen fejlett, mondjuk: bikát.

Az ilyen körülmények között beszerzett és hazaszállított „tenyészbika“ elhelyezése a leggyakrabban már előre megpecsételi a sorsát a szegény állatnak. Ahelyett, hogy a község közönsége által a célnak megfelelően épített istállóban helyeznék el és közpénzen fogadott gondozóval biztosítanák ápolását és épügy gazdálkodnának a tenyész-apaállatok részére meghagyott parcellákon, mint más, előrlátó gazda gondoskodik állatainak okserü takarmányozásáról, árlejtésen kiadják eltartásra a drága pénzen beszerzett bikát annak, aki a legolesőbban vállalja. Nem érdeklő az illetékeseket, hogy a vállalkozónak az istállója jó és egészséges-e, van-e elegendő férőhely a bika részére és főképpen milyen és mennyi a takarmánykészlete annak, aki a drága állat eltartására vállalkozott, egy a

fontos: minél kevesebbe kerüljön az eltartás. Természetesen ellenőrzés nincs és nem telik bele egy esztendő, a rosszul tartott, fajfentartásra túlzott mértékben igénybe vett és e kettős megterhelés súlya alatt fejlődésében visszamaradt növendék állat teljesen kimerült — el kell adni. Hamarosan előkerülnek ismét a nagyhangú „jó“ tanácsadók és $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ áron elpocsékolják a „rossz“ bikát, hogy előről kezdődhessék a közvagyon pazarlásával járó körforgás.

Feléltősségrevonásról, megtorlásról senki sem gondoskodik s a tenyésztőket nemcsak az a kár éri, hogy teheneik meddőn maradtak és nincs se borju se tej, hanem újból és ismét zsebbe kell nyúlni és előteremteni a hamarosan beszerzendő újabb tenyészbika vételárát.

Aggodalommal kell tekintsünk magunk körül, mikor azt kérdezzük, hova vezet ez a könnyelmű és oktalan gazdálkodás? A válasz: teljes elszegényedésre. Akarhatjuk-e ezt? Nem. Mit kell tennünk ellene? Ime: minden 70—80 tenyésztésre szánt tehénre és másfél évet betöltött üszőre (50—60 anyajuhra és $\frac{3}{4}$ éven felüli jerkebarányra, 30 kocára és $\frac{3}{4}$ éven felüli süldökocára) számítva, szerezzünk be egy bikát (kost, kant), ezeket helyezzük el a legalkalmasabb helyen, e célra építendő istállóban (ólakban) és alkalmazzunk melléjük jóindulatú, állatszerető, megbízható gondozót. Az apaállatok eltartására szánt földeken termesszünk saját üzemben takarmány- és abrakféléket, a termeltek raktározzuk el a gazdasági udvar csűrében stb. s a termelt és elhasznált takarmányokról, abrakfélékről vezessünk nyilvántartást és készítsünk párosítási jegyzéket, hogy tudomásunk legyen minden olyan mozanatról, mely bennünket a nagyfontosságú állattenyésztési kérdésben érdekel. A felügyeletet gyakorolja a község 3—4 legjobb, legmegbízhatóbb gazdájából álló bizottság, kik közül 1—1 minden nap legyen jelen az abrakolás idejében is, nehogy az abrak idegen vályúba kerüljön. Ha így járunk el, 1—1 apaállat egész bizonyosan 3 éven át — tehát teljesen — használható marad és minden tehén (anyajuh, koca) idejében meghozza szaporulatát.

Az apaállatok közös beszerzésére és el-tartására több, egymáshoz közelfekvő község is társulhat, mert erre az állattenyésztésről szóló törvény végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 5-ik szakaszának 17. pontja lehetőséget ad.

Főképp a beszerzésekre ügyeljünk és mellőzzük a több tagból álló bizottság kiküldését, mert ez szaporítja a felesleges kiadásokat. Helyénvalónak látjuk, ha 3—5—10 község 1—1 taggal közös beszerző bizottságot alakít és egy „valóban szakértő” vezetése alatt előre meghatározott helyről, szabad választás úján szerzi be ismert származású apaállatait. A csoportos beszerzés és szállítás mindenkor olcsóbb, mint a különálló és ilyenkor jobb anyagot is jutányosabban lehet beszerezni.

Mindezek elmondására az késztet, hogy Pachia, Brates, Chiurus treiscaunemegyei községek gazdakörei 1936. december 13.-án tartott közös értekezletükön elhatározták, hogy a községek bikáit a jövőben selejtezésük bármilyen okból bekövetkeznék, nem mérszárosnak fogják eladni, hanem házilag, a három gazdakör kitermeli olyformán, hogy a levágott bika bőre, belső szervei és húsának fele közösen elhasítva a közvetlenül érdekelt községekben, míg a hús másik felerésze a másik két társult községben kerül kimérésre. A levágási szándékot az érdekelt gazdakör a

társult gazdakörökkel 8 nappal a levágás előtt (kényszervágás esetén azonnal) tudatja és ő szerzi bé a húszállítási igazolványokat is. A társult községek megbízottjai a levágásnál jelen vannak és átvéve elszállítják községeiket illető húsmennyiséget, melynek ára egyenlő a kovásznai piacon érvényes húsárakkal; a társult községek költségeik fedezésére 2 lejjel olcsóbban kapják a húst. A társulás 1939. december 31.-ig tart és időközben fel nem mondható és az egyezség megtartásáért egymással szemben anyagilag felelősek.

Mindezt elhatározták „azon indokból, mert az ujonnan beszerzendő bikák értéke annyira felemelkedett, hogy ha potom áron mérszárosoknak értékesíttetnek a kiselejtezett bikák, az azokért kapott összeggel az ujonnan beszerzendő bikáknak az ára csak alig $\frac{1}{4}$ részben érhető el és így a agok állandóan csak az utánpótlásokkal volnának zaklatva, ami által érzékeny anyagi károkban részesül-
nének”.

Mi örömmel hozzuk — követésre méltó példaként — köztudomásra ezt a társulást és meg vagyunk győződve, hogy a kiselejtezés-
sel járó kellemetlenség mind ritkábban és ritkábban fog ismétlődni, ha illetékes gazda-
testvéreink a beszerzésre és tartásra vonatkozó javaslatainkat megszívlelik.

A kukoricaszár téli takarmányozása

Irta: Ady Elemér.

A kukoricaszár a legtöbb gazda által megvetett takarmány, amit kevesen tudnak kellőgértékeltetni. Sok helyen úgy tekintik, mint értéktelen pótlékot és annyi előnyt látnak benne, hogy esetleg „jobban iszik rá a marha”. Helyenként eltűzelik. Igazuk van! nem is való egyéb-
re, mint tűzre, olyan kezelés mellett, amilyenben sokszor mostohát részesül.

A *Gazda* októberi számában találunk egy értékes útmutatást a kukoricaszár szeccskázott elvermelésére és így az abban adott tápanyag alaposabb kihasználására.,

Én, aki állataim számához mérten — mint sok kisgazdatestvérem — kevés takarmány-
nyal rendelkezem, az októberi cikk írójának tanácsára megpróbáltam a kukoricaszárnak hideg erjesztés útján való télire eltevését.

Nagyszerű eredményt tapasztaltam. Most leírom, hogy miképpen lehet a kukoricaszárát kevés költséggel télire úgy eltenni, hogy az jó és kiadós takarmányt biztosítson állatainknak, azaz, hogy milyen módon történik a kukoricaszár hideg erjesztése.

Egy kat. hold kukorica szárát vermeltem el a következő módon:

Készítettem egy vermet, melynek mélysége 160 cm., szélessége 3 m., hossza 4 m. volt. Amikor ezzel készen voltunk (szeptember elején), hozzákezdettünk a kukorica szeccséhez. A kukorica viaszos érésben volt, kemény volt a szeme, a szára még fele részben zöld. Leszedtük, nem félve attól, hogy megromlik, mert szellős helyen tartva a kukoricát, úgy is kiszárad. A csövek leszedése után a szárát azonnal vágtuk, hazahordottuk, a verem mellé felállított szeccskavágó munkába kezdett és összeaprítva hullatta a verembe. (A szeccskavágót 250 lejért bérbe vett traktor hajtotta. Ilyen módon 25—30 szekér kukorica-

szárat lehet felválni naponta. A verembe hulló szecskát állandóan három ember tapodta, hogy a levegőt minél jobban kiszoríthassuk a szecskák közül. Azért kell a levegőt kiszorítani, hogy a vegyi égést megakadályozzuk és a takarmány ne melegedjen fel. Közbe még szünetet is tartottunk a géppel, amikor hatan is tapodtuk, annyira, hogy lábunk alatt már keménynek éreztük a szecskát. Azután megint kezdte a gép a munkát. Közben egy segítség állandóan öntözte sós vízzel a gépből kihulló anyagot. (Egy hold terméséhez felhasználtunk 10 kg. sót és 15 veder vizet.)

Amikor készen volt a szecskavágás, a verem is színültik megtelt. Akkor szalmát tettünk a veremre és beföldeltük 1 m. vastag földréteggel, a szélek felé menedékesen, sír-hant szerűen. Persze, a rátett földet is megtapodtuk, hogy a levegő behatolását itt is megakadályozzuk. Azután a hant fölé egy pár kötés kukoricaszárból kis fedelet építettünk, ami megvédte az esőtől. Ezek után csak arra vigyáztunk, hogy a hanton keletkező kisebb repedéseket betömögessük.

Szeptembertől december közepéig így ült a szecska, amikor az etetését megkezdettük. A verem kibontása alkalmával nagy meglepeté-

sünkre kissé savanyú, frissen sült kenyérszag csapott meg, amiből már reméltük, hogy munkánk nem volt hiábavaló. A szecska úgy a verem tetején, mint oldalainál egy tenyérnyi vastagon ugyan meg volt penészedve, de a többi része éppen olyan volt, mint amikor el-tettük, csak egy kissé megbarnult. Az állatok az első két napon nem szívesen ették, de az-után szívesebben ették, mint a répát. A fejős állatok tejhozama is szaporodott, nem nagyon, fejenként kb. egy literrel.

Igyekeztem, hogy minél hűségesebben írjam le ez eljárást kigazda testvéreim szá-mára, hogy mások is megpróbálhassák és így némi jövedelem többlet-re tehessenek szert. Aki elolvassa ezt, ne mondja az öregek szokása szerint, hogy ez csak az írásban van így. Nem hirdetés akar ez lenni, hanem tapasztalat. Aki kételkedik benne, próbálja meg és ha ez eljárást pontosan követi, kellemesen fog csalódni.

Egy ilyen veremnek elkészítése könnyű és olyan a gazda számára, mint egy kis bank, ahol a felvágott kukoricaszár kamatozik, mert az erjedés alatt kb. 20% tápanyaggal gazdagodik. Ha pénzünk a bankoknál úgysem kama-tozik, legalább kórénk kamatozzon.

Adagoljuk pontosan a szálastakarmányt.

Februárban látszik meg, hogy melyik gazda osztotta be pontosan az állatok takarmány adagját. Ilyenkor indulnak meg a szomszéd községekben szénát és más takarmányt vásárolni.

A takarmányozás, mint előbbi cikkeinkből kitűnik, kilóra megy. Úgy kell állatainkat etes-sük, hogy azok ne szenvedjenek hiányt, de takarmányt se pazaroljunk. A kereskedőnél

Igy serítik a szalmakötelet. Jobbra a sodrókar látszik.

megszoktuk, hogy a különböző eladott árát pontosan méri ki mérlegen. Számталanszor megfigyelhettük, hogy amikor kimér például egy kg. lisztet, mindig téved egy pár dekával, pedig naponta többször végzi el ugyanazt a munkát. Ezért a gazdánál is elengedhetetlen

feladat, hogy állatainak a szálas takarmány adagját minden nap pontosan adagolják ki kilóra. Az adagolás előtt elkészíti a képen lát-ható szalmakötél csavarót. Erre 4—6 mm. vas-tag drót alkalmas, amit furdancs (ameriká-ner) alakban meghajlítunk. Ahol a szerszámot a kezünkbe fogjuk, lyukas bodzsafából forgó-nyelet teszünk. A szalmakötél csavaró horog-ban végződik. A fonáshoz két ember szüksé-ges, egyik a szerszámot forgatja, amíg a má-sik a horogba akaszt egy csóva szalmát, majd

A szalmakötéllel átfogott esomókat leméri a házilag elkészíthető mérlegen.

mikor ez megfonódott, állandóan újabb ma-rék szalmát tesz a még össze nem csavart vég-hez. Erősen száraz szalmát meg kell vizesíteni.

Egy takarmányporció átkötéséhez körül-belül 160—200 cm. hosszú szalmakötél szük-séges.

Miután a kötelet megfontuk, letesszük a földre és reárajuk a körülbelül megfelelő súlyú széna vagy más szálastakarmány mennyiségét és egy csomóba összekötjük, majd reáakasztjuk a mérlegre. A mérleget szintén házilag állíthatjuk elő a közölt ábra szerint. A villás állvány és a mérleg kara fából készül. Lehet hordozhatóan is elkészíteni, amikor legalább 2 m. széles keresztalakú talpba tegyük a villás állványt. A tengely vasból van. A mérőkar egyik végére 5—7—10 stb. kg. súlyú nehezéket akasztunk, míg a másik vé-

gén vaskampó van. A vaskampóba tesszük a megméréndő takarmányköteget, amit mindig ügy készítünk, hogy valamivel súlyosabb legyen. A felesleges mennyiséget a porcióból letépjük. A mérés pontos legyen! Könnyebb áttekintés céljából tanácsos 5 vagy 10 kg. porciót készíteni.

A porciózás nagyjelentőségű, mert csak 1 kg.-al adjunk többet állatonként naponta, ez 10 állatnál olyan pazarlás, amivel egy állattal többet telelhetnénk ki.

A szarvasmarhák gyomor- és bélbetegségeiről.

Írta: Szeghő Dénes.

A *hevenyés gyomor- és bélhurut*, már mint az *oltógyomor és vékonybelek önálló megbetegedése* különösen a tavaszi takarmányváltástáskor jelentkezik, de megállapításra kerülhet túlapróra vágott szecska, vagy romlott répa, dérrrel lepelt fű, vagy rothadt répa, burgonya, takarmányliszt etetése után, mely esetben ugyanazon istállónak összes állatai egyszerre megbetegedhetnek. Hajlamosító körülmények a vemhesség, kimerítő munka végzése, lábon való hajtás nagy távolságra, vagy az elfinomodott szervezet.

Az esetek egy részében a beteg szőre borzolt, nyugtalan, hideg rázza (izomremegés), kólikás görcsök jelentkeznek, máskor hevenyés felfúvódást látunk, vagy ellenkezőleg éppen a horpasznak szakadtságát, mit étvágytalanság és a kérődzés megszűnése kísér és nem ritkán egész 41 fokot is meghaladó lázzal jár együtt. A légzés és szív működés zavarai mellett nyálazás, könnyezés is mutatkozhat, mihez egy rövid ideig tartó dugulás után bűzös híg bélsárkiürítés társul s a bélsárban sok apró gázhólyagocskát vehetünk észre. Tehenek tejképzése egyidejűleg csökken s a tej gyorsan megalvad.

Az esetek egyik részében a betegséget az okozza, hogy a nagy mohósággal felvett aprószecska kilágítja és elzárja az oltóból a vékonybélbe vezető utat, más esetekben az oltógyomor nyálkahártyájának beszűremkedése, esetleg vérzése és fekélyesedése idézi elő a betegséget.

Biztosítsuk a beteg nyugalmát, takarjuk be meleg pokrőccal, vonjuk meg tőle a szálas takarmányt, vagy ha a bendő teljesen üres, adjunk neki kevés, de jó minőségű szénát, itassunk állott vizet vagy lenmagfőzetet, esetleg kevés lisztes ivósat, az orvosság rendelését pedig bizzuk az állatorvosra, aki 8—10 nap alatt talpra fogja állítani a beteget.

A *szopós és választott borjúk gyomor- és bélhurutja* már súlyosabb beszámítás alá esik és előidézheti a szopós borjúknál különösen, a

tehenek bármelyik olyan megbetegedése, amelyik a tej összetételének megváltozásával jár, mint: emésztési zavarok, a tőgy gyulladása, ragadós száj- és körömfájás. Kimerülésig végzett munka, helytelen takarmányozás után is megváltozik a tej összetétele és kiválthatja a szopós borjúk megbetegedését, de az újszülötteknél is jelentkezhet ez a betegség, ha nem szoptak főcstejet (kolostrum), vagy nem kielégítő mennyiségben s ha a bélszurok nem távolodott el a belekből. A megfázás is lehet előidéző ok, de mégis legtöbbször túlsok tej szopása idézi elő a gyomor- és bélhurutot, bár okozhatja a helytelen elválasztás, túlkorán adatott száraz eleség, végül a belekben tartózkodó élősdiek is előidézhetik.

Ennek a betegségnek kísérő jelenségei a szopás- vagy evés abbahagyása, legtöbbször híg, bűzös, habzó bélsárkiürítés, láz, tompullás, miközben a borjúk felbúposított háttal állanak, esetleg kiskokú felfúvódás is mutatkozik.

Ha a betegség hosszadalmas lefolyású, az állatok lesoványodnak, kevésvérűség (anaemia, vérszegénység) keletkezik s ilyenkor ritkán gyógyul meg az állat.

A gyógyítás alapfeltételeként ki kell deríteni és meg kell szüntetni azt az okot, ami a betegséget előidézte. Változtassuk meg a tehének takarmányát, tegyük a friss-fejős tehén borját más, régebben ellett tehén alá. Szoptassunk általában gyakrabban, de rövid ideig. Ne válasszuk el a borjút túlkorán, semmiesetre sem 4—6 hetes kora előtt. Híg bélsárkiürítés (hasmenés) esetén adjunk nyers tojást, pörkölt lisztet, rizs vazy zab főzetet, gyógyszerként pedig előbb ricinus olajat s azután iszapolt krétát, csersavat, égetett limsót, opiumot is adhatunk az állatnak.

A gyomor- és bélgulladás, férges, idegen testek, fekélyek, bélszükület, bélfelfúvódás okozta megbetegedések leírását mellőzzük, mert ilyenek fenforgásakor állatorvos segítsége nélkül nem boldogulhatunk.

Gyümölcsfák és bokrok téli ápolása.

Gyümölcs-nemek	Faápolás	Trágyázás	Permetezés	
			kaliforniai és egyéb paizstetvek esetén	kaliforniai és egyéb paizstetű-mentesség esetén
Alma, körte, birs, naspolya.	Hernyőenyvgyűrűk, rovarfogó kötelekek felhelyezése és cserélése egész karácsonyig. Hernyófészkek, össze száradt levél és virágcsomók, összeaszott gyümölcsök (múmiák) levágása. Petecsomók leszedése, fagyöngy és tapló kivágása. Száraz, beteg, sebes, varas, vértetves és szuhos ágak, gallyak levágása arasznyi egészséges résszel együtt. A hulladékok elégetése. Koronaritkítás és alakítás. Kéregkaparás, odvak, sebek kezelése. Talaj forgatása. Metszés lehetőleg tél végén. Vértetű csak almafán telepszik meg.	Három évenként négyzetméterenként 8-10 kg jól beérett istálló vagy más természetes trágyával. Természetes trágya hiányában műtrágyákra, szaktanács alapján.	Rovarölő permetezés: Tél elején, de fagymentes napon 10%-os erősebb hatású, vagy 20 százalékos gyengébb hatású gyümölcsfakarbolineumoldattal. Készítés: 100 liter vízbe 10 kg Neodentrin, Neorbo Novobolin, Eos vagy Sh II Dormant wash, vagy pedig 20 kg Enda, Arbo, Bolin gyümölcsfakarbolineum. Kemény víz használata esetén a vízhez előbb 100 literenként 1-2 marek mosószódát kell adni. Gombaölő permetezés: Tél végén 2%-os bordói lével. Készítése a csatolt útmutatóban részletesen. Fontos! Ha mindkét permetezés tél végére maradt, úgy mindig előbb bordói lével és csak 3-3 nap múlva permetezzünk gyümölcsfakarbolineum-oldattal.	Együttes gomba- és rovarölőpermetezés: Téli higitású mézskénlé-oldattal. A tömén mézskénlé minden 20 literét 80 liter vízzel hígítsuk. Mézskénlé helyett egyéb kénvegyületet (polysulfidként) tartalmazó készítmény is használható. A mézskénloldat a következőképp állítható elő: 1-1½ kg. oltott mészet összekeverünk mézzel, hozzáadjuk 10 liter vízzel és azt egy vasfazékba főzni tesszük. A mézstejhez hozzáadunk folytonos keverés mellett 2-3 kg. kénvirágot és az egészet egy fakanállal folyton keverve méz egy órásszal főni hagyjuk. Az elpárolgott vizet még a főzés alatt mindig utánpótolni kell. Ezen süritett mézskénloldattal egy nagyobb faedényben 100 literre felhígíthatjuk.
Szilva, kajszó, ringló, cseresznye, meggy, dió, mogyoró.	Mint előbb, kivéve a diót, amelynél a koronaritkítást augusztusban kell elvégezni.	Mint előbb, de négyzetméterenként csak 4-5 kg természetes trágyát számítva.	Mint fentebb, azzal a küönbséggel, hogy az erősebb hatású gyümölcsfakarbolineumokból csak 1/2 és fél, a gyengébb hatásúakból pedig 10 kg-ot kell 100 liter vízhez adni.	Mint előbb.
Őszibarack, mandula.	Mint előbb, kivéve a te mőremetszést, amelyet tél végén ajánlatos elvégezni.	Három évenként négyzetméterenként 20 kg komposzt-trágya.	Mint a szilva, stb.-nél de csakis erősebb kaliforniai paizstetű-fertőzés esetén.	Mint előbb, vagy 2%-os bordói lével.
Ribizke, köszméte (egres), málna.	Általános tisztogatás. Beteg, száraz, előrege-delt részek eltávolítása. Ritkítás, talajforgatás.	Mint az alma, stb.-nél.	Mint az alma stb.-nél.	Mint az alma, stb.-nél.
Ujjtűtűsű fák termőfordulásig.	Általános tisztogatás. Koronaritkítás, törzsápolás gyökérkefével. Sebkezelés. Talajforgatás.	Mint fentebb az egyes nemeknél.	Mint fentebb az egyes nemeknél.	Mint fentebb az egyes nemeknél.

Kérelem t. Tagtársainkhoz és Olvasóinkhoz.

A levelezések és nyilvántartások megkönnyítése céljából kérjük t. Tagtársainkat és Olvasóinkat, hogy megkereséseik alkalmával szíveskedjenek leveleikben feltüntetni mindenkor

magyarul is a lakhely, u. posta és vármegye nevét, mert pl. I. G. Duca vagy másnevű község is, pl. 10 is van az országban és ha a magyar elnevezés, vagy u. p. és vármegye neve nincs feltüntetve, sok tévedésre nyílik alkalom.

A konyhakert vetésforgója.

A tudományos kutatások már régen megállapították, hogy a különféle növények — tenyészetük során — a talajból tápanyagokat vesznek fel s azokat az illető növény szárába, levélzetébe, gumójába s gyökerébe raktározzák el. A különböző növények betakarítása után talajunk szegényebbé válik a tápanyagtartalmát illetőleg, s ez a talaj természetesen megköveteli az elvett tápanyag rendszeres pótlását.

Minden zöldségféle más és más tápanyaggal rendelkező talajt kíván meg. Nem szabad pl. paprikát vagy káposztaféléket évről-évre ugyanazon a helyen termeszteni. Ezek a tételek és tapasztalatok váltották eredményessé a konyhakertészet gyakorlati leírásának ama fejezetét, amit úgy hívunk, hogy vetésforgó.

Ismerve a zöldségek termesztését, tapasztalhatjuk, hogy azoknak a táplálékok iránt való igényük nem egyforma. A káposztafélék, amilyenek: a fejeskáposzta, kelkáposzta, karfiol, karaláb, bimbóskel, vöröskáposzta, paprika, dinnye, tök, a frissen trágyázott talajokat kedvelik. A gyökérezőzöldségek, amilyenek: a karotta, petrezselyem, sárgarépa, zeller, pasztinák, feketegyökér, valamint a hagymafélék, azon talajokon hoznak szép és téli eltartásra alkalmas termést, amelyekről már a trágyaigényes zöldségféléket egyszer beültettük. Frissen trágyázott területeken ugyanis a gyökér- és hagymafélék szép fejlődést érnek ugyan el, de a nagy nitrogénfelvétel következtében sejtállományuk laza marad s így téli eltartathóságuk nem lesz megfelelő, mert korán romlásnak indulnak. Érdekes megemlítenem, hogy a hüvelyes zöldségek, a bab, borsó, lenese stb. csak úgy termeszthetők sikeresen, ha a talajban semmi nitrogéntartalmú, tehát bomlatlan trágya nincsen, vagyis a friss trágyának még a nyomai sem találhatóak. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy abban az esetben, ha borsót vagy babot trágyázott földbe vetünk, azok nagyon szép fejlődést fognak mutatni, — a szár- és lombrészt illetőleg, — de virágot és termést nem hoznak.

A paradicsom, retek és répafélék a spénóttal és sóskával együtt az I. és II. csoport között úgynevezett átmeneti zöldségféléket képeznek osztályozásukat illetőleg.

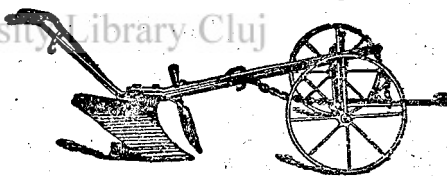
Konyhakertünk ama részét, ahová a jövő esztendő folyamán a trágyaigényes zöldségféléket akarjuk palántázni, részesítsük alapos trágyázásban (agyagos területen friss lótrágya, homokos talajon pedig földé érett marhatrágya használandó) s ide palántázzuk tavasszal a helyes nevelésben és kellő edzésben keresztülment palántáikat (vagyis a káposztaféléket,

paprikát, tököt, ugorkát, mely két utóbbi zöldségről meg kell említenem, hogy azoknak sikeres termesztése az úgynevezett fészektárgyázással is eredménnyel jár. E területre aztán következő év tavaszán gyökér- és hagymaféléket vessünk. Csak a harmadik évben fogy el e területről a nitrogén úgy, hogy ennek következtében ott sikeresen lehessen termeszteni a pillangósok családjába tartozó babot, borsót, lenest, stb.

A fenti csoportosításból kimaradtak az évelők, amiknek termesztése a helyesen kontemplált vetésforgó-renden kívül esik. Az évelőknek kellő és bőséges trágyázásáról a telepítésük előtt gondoskodunk s ez 5—10 esztendőre elegendő is. Ilyen évelő zöldségek: a spárga, rebarbara, torma, stb.

SACK EKÉK

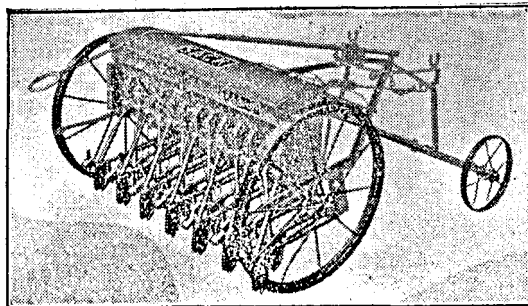
és azok szerelvényei

SACK Gyomirtó fésű

országsszerte kipróbálva és számos elismerő nyilatkozattal.

SACK VETŐGÉPEK

Évtizedes tapasztalatok alapján teljesen acélból készül. Vezetéséhez elegendő egy ember. Pontosan vet. Egyszerű beállítás. A gép pillanatok alatt kiüríthető.

A gondos gyártást és évtizedekig tartó minőséget a **Rud. Sack** név garantálja.

Díjtalan felvilágosítást nyújt: **Klusch János, Cluj**

Sir. Masaryk 21. Telefon 512.
és Sir. Regele Carol II. 106.

A rigolirozás.

Irta: Nagy Miklós okl. gazdamérnök.

A rigolirozás helyes keresztülvitele nemcsak azért fontos, hogy eljárásunk szakszerű és pontos legyen; hanem azért is, mert ha jó rendszerrel végezzük, nagy kiadástöbbletektől szabadulhatunk meg.

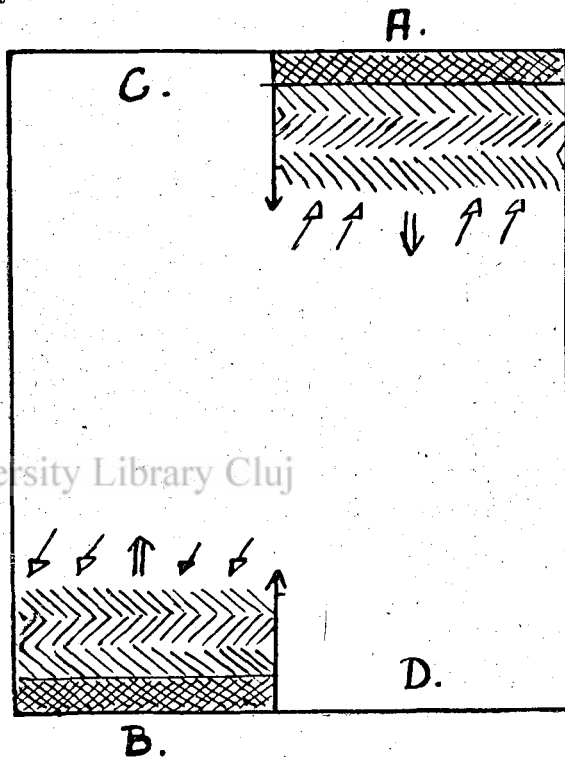
A rigolozás rendszerint ásóval történik. Aszerint, hogy milyen mélyre akarunk forgatni, 40–50–60 cm., tehát $2\frac{1}{2}$ –3– $3\frac{1}{2}$ ásónyomra. Az ásást a mellékelt rajz szerint végezzük:

Szóval a felásandó parcellát egy vagy több téglalaalaku parcellára osztjuk fel, a munkásokat két csoportban állítjuk fel, A-ban és B-ben. Erre azért van szükség, mert a kiindulásnál dupla magas földhányásunk lesz, míg a befejezésnél üres marad egy ásónyom. Most már, hogy a tábla egyik végéből ne kelljen a földet a másik végébe hordani, egyszerűbb, ha az A duplamagas földhányás feleslegét átlapátoljuk a C üres ásónyomba, míg a B-ből a D-be.

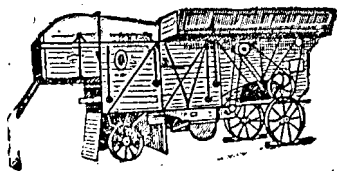
Szőlőoltványtelepeknél és általában egész lapályos terepen sikerrel és könnyen, olcsóbban oldható meg a rigolozás mély, forgató Sack-ekével. 8 bivaly vagy 10–12 ökör gyönyörű munkát végez vele. Ahol szőlőoltványtelepek nagyobb számban vannak, általában szokásos ez az eljárás.

A rigolozást kezdjük lehetőleg már novemberben, hogy a kellő ülepedés tavaszig megtörténhessen, mert amennyiben az oltvány elültetése után ülepedik a föld, gyakori

gyökérszakadást idéz elő a zsenge oltványoknál.

Hegyes vidéken, oldaltan legjobban 60 cm.-re forgatni, hogy nagyobb vízfogó, termékeny rétegünk legyen.

Hoherr-Schranz-Clayton-Schuttleworth RT.
Budapest

57

„HSCS“ nyersolajtraktorok,
„SUPERIOR“ acélvázás cséplőgépek,
vetőgépek, valamint az összes egyéb mezőgazdasági gépek legökéletesebb kivitelben.

Felvilágosítást nyújt:

Turnătorie de Fier și Fabrica de Mașini din Cluj S. A.

Secția: Mașini Agricole Cluj, Calea Regele Ferdinand 62. — (Telefon No.: 2–92.)

	I. év	II. év	III. év	IV. év
1. tábla	# Zs. Ló. Kukorica herével	Lóhere	Özibúza	#
2. tábla	Zs. Ló. herével	Lóhere	Özibúza	# Kukorica
3. tábla	Lóhere	Özibúza	# Kukorica	Zs. Ló. herével
4. tábla	Özibúza	# Kukorica	Zs. Ló. herével	Lóhere

MEZŐGAZDASÁGI ÜZEM

Március 1 a gazdasági év kezdete.

A Gazda juliusi számában rámutattunk arra, hogy milyen előnyök származnak abból, ha a gazda számadást vezet.

A gazdasági számadás, mint ismeretes, megjelöli azt az utat, amelyen haladva biztosra tehetjük a jövedelmünket és sok esetben fokozhatjuk is. A könyvekből könnyen megállapíthatjuk, hogy ráfizetünk-e a növénytermesztésre vagy állattenyésztésre s így könnyen változtathatunk üzemtervünkön. Ha a mezőgazdaság valamelyik ága jobban jövedelmez, azt kiterjeszthetjük. A nagyon rendbentartását is elvégzi a számadás, pontosan megmutatja, hol lehet takarékoskodni. Az évről-évre megörzött számtartási könyvek pedig állandóan emlékeztetik a gazdát egyes műveletekre.

A gazdasági számadás vezetést rendszerint olyan időben szokás megkezdeni, amikor a gazdaságban nagyobb munkálatokat kezdünk, vagy fejezünk be. A rendes naptári év a teletetés közepére esik. Nem választ el két különböző munkálalatot, tehát nem alkalmas a gazdasági év megkezdésére. Epen ezért a nemzetközi mezőgazdasági világ-találkozásokon úgy döntöttek, hogy minden országban gazdasági számadások március elsején kezdődnek. Március a mezőgazdasági munkálatok kezdetét jelenti, így nagyon alkalmas a könyvvitelre. Ekkor fejeződik be a teletetés is.

A gazda nem szeret írni, a Gazdasági Egylet azonban olyan számadási rendszert dolgozott ki, amivel aránylag kevés írással oldja meg az egész könyvvitel kérdését.

Az E.G.E. gazdasági számtartási könyve az alábbi három részre oszlik:

1. A leltárra, amit március 1-én és febr. végén töltünk ki.

2. A pénztári könyvre, mely a készpénz kiadásokat és bevételeket tartalmazza.

3. A háztartási könyvre, amelynek segítségével a gazdaságot elválasztjuk a ház szükségleteitől.

A számtartási könyvben minden tétel elő van nyomtatva, így a gazdák csak az értéket írják be.

A számtartás évvégi összesítő számításait az E.G.E. szintén magára vállalta. Így a gazda mentesül a nehezebb munka alól. Mindössze február végén beküldjük az egyletnek a könyvet s rövid idő alatt kész a válasz; meg lehet tudni, hogy melyik gazdasági ágazat fizetődik ki. Egyben meg lesz jelölve az út is, hogyan lehet a jövedelmet gyarapítani?

A haladó gazdaságokban célszerű munkanaplót is vezetni. A naplóban külön beosztás van az elvégzett munka beírására és a különböző észrevételek megtételére. Az E. G. E.-t itt is az a szempont vezette, hogy minél kevesebb írásra legyen szükség. A különböző munkák bevezetését úgyszólván percek alatt el lehet végezni.

Az Egyesület természetesen a közölt adatokat titokban tartja s az eredményt csak az érdekelt személlyel közli. A számadás bevezetésével az E. G. E. kizárólag a gazdatársadalom egyetemes érdekeit igyekszik szolgálni, mert egyetlen biztos iránymutató tényezője a jövedelem fokozásának.

Az E.G.E. gazdasági számtartási könyve megrendelhető az E.G.E.-től. Minél többen, annál olcsóbb.

A cluji vetőmagkiállítás és vásár vasuti kedvezményei.

A Gazdasági Egyesület február hó 21-27 napjain vetőmagkiállítást és vásárt rendez, amelyen országgrészünk legjobb gazdáin kívül több külföldi növénynevelő is részt vesz. A kiállítás látogatói részére a CFR 50 százalékos utazási és 75 százalékos áruszállítási kedvezményt engedélyezett. A kedvezmény igénybevételenek módja a következő: a felszálló állomáson váltott egész jegy megörzendő és a visszautazás alkalmával jegyvál-

táskor felmutatandó a kiállítási iroda igazolványával együtt, aminek alapján a CFR 50 százalékos kedvezményt ad a visszautazás alkalmával, vagyis visszafelé félárújeggyel lehet utazni. A kedvezmény maximálisan 5 napig érvényes, vagyis 5 napig lehet a kedvezményes árújeggyel Clujon tartózkodni. Az áruszállításnál a kiállításon bemutatott áru 75 százalékos fuvardíjkedvezményrel szállítható vissza.

Megkezdődtek a Gazdasági Egylet kéthetes gazdasági tanfolyamai.

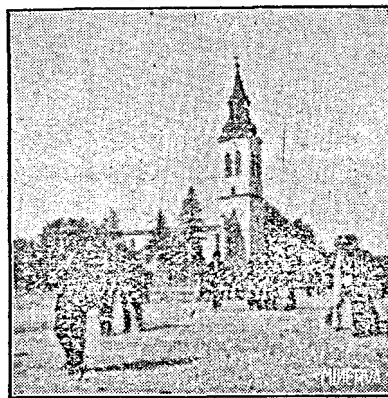
A Gazdasági Egylet hosszas, kitartó és lelkiismeretes előkészítő munkájának eredményeként folyó hó 11-én, hétfőn, megkezdődtek az egyesület hézagpótló gazdasági tanfolyamai a falvakban. Az idei tél folyamán az egyesület 25 tanfolyamot rendez, amelyek egyenként két hétig tartanak. A tanfolyamokra 30—60 magyar kisközgazda hallgató jelentkezett. Átlag 40 hallgatót számítva, összesen mintegy 1000 kisközgazda nyer ezúton értékes irányítást és szakszerű útmutatást, a tudomány haladása szerint való gazdálkodás terén. A Gazdasági Egylet, a mezőgazdasági szakoktatás terén nagy szolgálatot tesz a kisközgazda tömegek széles rétegének, amelyek megfelelő számú magyar nyelvű gazdasági iskola hiányában, szakismismeretek nélkül folytatták gazdálkodásukat. Az oktatás elméleti és gyakorlati részének egyaránt, minél eredményesebbé tétele céljából, az egyesület a birtokosok áldozatkészségéből gondoskodott megfelelő mennyiségű demonstrációs anyagról: modern gazdasági gépek, eszközök, tisztavérű tenyészállatok, nemesített magvak, gyapjúminták bemutatásáról. Az előadásokat kellő felkészültséggel rendelkező okleveles gazdák, állatorvosok, kertészek, szőlő-, bor-, tejgazdasági szakértők tartják a falusi gazdakörök által rendelkezésre bocsátott, jól fűtött és világított termekben és a gyakorlatokat a szabadban tartják meg. A tanfolyamok alatt, az előadások egész nap tartanak és az esti órákban, az idő kihasználása érdekében, háziipari tanfolyamok tartanak, amelyeken a kosárfonást, fafaragást, kefékötést, szalmagyékény, nádfonást stb. tanítják meg, aszerint, hogy az adott viszonyok között — milyen nyersanyag termelhető és áll rendelkezésre a vidéken. A 25 tanfolyam közül január 11-én kilenc kezdődött meg. A többiek február 1-én, február 15-én és március hó 1-én kezdődnek és az utolsó március 14-én végződik. A tanfolyamokon mintegy 50 áldozatkész, önzetlen gazda vesz részt, mint előadó, akiket a legnagyobb elismerés illet meg e nélkül és a kör szempontjából értékes munka vállalásáért. Az egyesület e nagy munkája bizonyára meg fogja hozni a remélhető erkölcsi sikert az egyesület számára és nemcsak a tanfolyam hallgatói, hanem országárszűnk egész területéről a földmivelő nép nagy számban fog az egyesületi tagok sorába való felvételért je-

lentkezni, látva azokat az előnyöket és értékeket, amelyeket az egyesület a termelés terén nyújtani tud a gazdának. A tagok sorába való belépést minden kisközgazda számára lehetővé teszi az a körülmény, hogy az egyesület évi tagdíja mindössze 60 lej és a tagok díjtalanul kapják az egyesület havonta 32—40 oldalon megjelenő képes, gazdasági szaklapját. Az egyesület címe: Cluj, Strada Andrei Mureșan 10. sz. és tagsági nyilatkozatot levelező-lapon való megkeresésre, készséggel, díjtalanul küld.

*

A tanfolyamok beosztását az alábbiakban közöljük:

Január hó 11—23-ig megtartattak a következő községekben a tanfolyamok: Sălaj megyében Nasfalaun, Bihor megyében Diosighen és Salontán, Târnava mică megyében Ganesti

Diosigh község képe Bihor megyéből, ahol az E. G. E. gazdasági tanfolyamot rendezett jan. 11—24-ig. A képen a magas tornyu. ref. templom látható.

és Bichisen, Someș megyében Decean, Cluj megyében Sarmășon, Mureș megyében Paniton. Január 15—28-ig Odorheiu megyében Bodo-gaiaán.

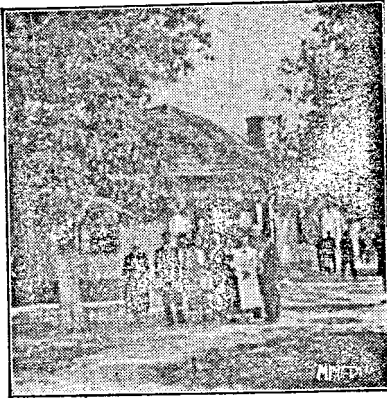
Február 1—14-ig a következő tanfolyamok tartatnak meg Bihor megyében Bihorban, Arad megyében Zerindulon, Someș megyében Siceen és Buzaban, Târnava-mică megyében Balauserin, Târnava-mare megyében Vănetorin, Hunedoara megyében Devan, Odorheiu megyében Chibeden és Zeteau.

Február 15—27-ig Arad megyében Rovi-nén, Caraș megyében Bodon, Cluj megyében

Capuşul-mican, Ciuc megyében Lazarean, Mureş megyében Alunişon.

Március 1—13-ig Ciuc megyében Ciuc-Sumleun.

A 25 tanfolyam 14 vármegyében fog megtartatni. Kérjük ezuton is a környék magyar

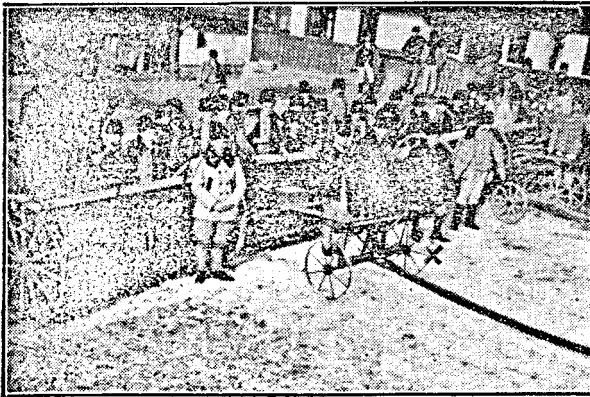

Kép Bodoról, hol az E. G. E. kéthetes gazdasági tanfolyamot rendez az idén. A képen a Hangya szövetkezet boltja látható.

gazdaközönségét, hogy a tanfolyam ügyét mindenhol szíveskedjék szeretettel fölkarolni és támogatni, hogy úgy a G. E.-nek, mint a tanfolyam előadóinak áldozatkész és önzetlen munkája meghozza a kívánt eredményt.

*

A tanfolyamok előadóinak névsorát az alábbiakban közöljük: Székely Lajos, Biró

Kép a paniti tanfolyamról.

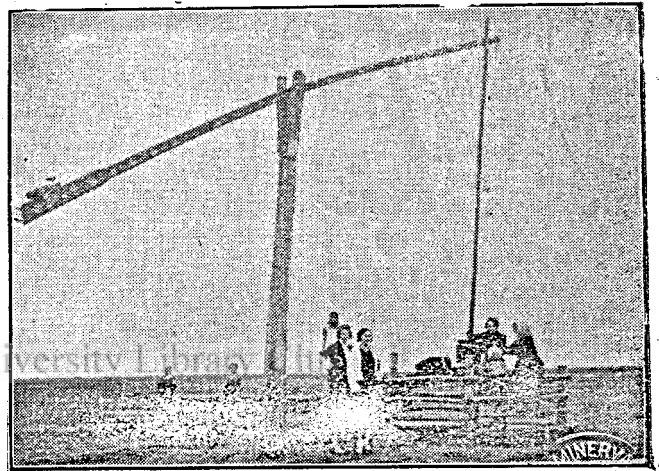
A hallgatók a gazdakör 5 vetőgépein tanulják a vetőgépeállítását. Középen Szőke Mihály (x) tanfolyami előadó, jobbra Gaál János gazdaköri elnök, balra Barthos Gábor gazdaköri ügyvezető és Sikó Mihály gazdaköri gépkezelő állnak.

✓Pál, Ifj. Tunyogi Emil, Bauer Károly, Halpert Lajos, Corbutiu János, Barsch Sándor, ✓Popovici Mihály, Bikfalvi Ferenc, Ifj. Schnitzár Ferenc, Koppány Rezső, Lukács Jenő, ✓Debitzky Béla, Várady Mihály, Gyerkes Mihály, báró Atzél Ede, Demeter Mózes, Póka ✓Pál, Biró József, dr. Eöry István, gróf Beth-

len Gábor, Szász Dezső, Molnár Ferenc, Szilágyi Ferenc, Nagy Miklós, Seyfried Ferenc, Gyarmathy Lajos, Szeghő Dénes, Kamarási Szász Ferenc, Ugron István (Filiás), Orosz Károly, Hajdu Odön, Ugron Pál, Miklóssy Károly, Anghi Balázs, Adorján Imre, Demeter Lajos, Boros György, Temfli János és Lászlóffy Géza, László János, Szőke Mihály, Dániel Elemér, dr. Konopi Kálmán, Veress István, Kenderessy Ernő, Bibert Ferenc és Barabás István.

*

A tanfolyam helyi előkészítői: Nasfălău községben Szabó D. Bálint, Diosig községben Székely Gábor, Salontán Molnár György, Biharean Kuki Zoltán, Zerindul-maren Dávid

Gémeskút Zerind határában.

A kútak, vályuk, d. lelők egészségügyi és egyéb kellekeit is ismertetni fogják az E. G. E. kéthetes tanfolyamai.

Sándor, Rovinén Dr. Lelik István, Bodon Bakos János, Ganestin Dániel Elemér, Cireasoain Kiss János, Bichisen Szász Dezső, Sărmaşon Biró János, Sien Mihály Károly, Buzán Czirmay Zoltán, Bălăuşeriu Dániel Elemér, Văntăron Fejes Dezső, Deván Kásler István, Iernuton Tempfly János, Capuşul-maren Dr. Bibó Béla, Paniton Barthos Gábor, Bodogaian Demeter Lajos, Chibeden Imre Zsigmond, Zetean Sebestyén István, Lazarean Anghi István, Alunişon Kiss Lajos és Sumleuon Fodor Pál.

*

A 25 gazdasági tanfolyam szervező munkáját dr. Szász Pál egyleti elnök személyes irányítása mellett Török Bálint egyleti igazgató és Seyfried Ferenc segédtitkár, Telegdy László, Szász Ferenc és Mikó László gazdasági felügyelők végezték és a tanfolyamok ellenőrzésében részt vettek gróf Teleki Béla és Máriaffi Lajos alelnökök, valamint gróf Teleki Adám, a Gazda főszerkesztője, Markovits Kálmán, a Bihormegyei Gazdasági Egylet elnöke és Dr. Gyárfás Pál földbirtokos.

Az E. G. E. január havi tanfolyamai.

Cireşoian, Someş megyében 11-én kezdődött ifj. Debiczky Béla okl. gazda irányításával. Rendkívül nagy érdeklődés. Az előadásokat a beiratkozott gazdaifjakon kívül végighallgatták az összes többi magyar földmivelők is. Előadásokat tartottak Gyerkes Mihály, ifj. Veress István és Szász Dezső okl. gazda. Kiss János ref. lelkes önzetlen közreműködése nagy mértékben hozzájárult a január 20-án bezárult tanfolyam sikeréhez.

Az Odorheiu megyei Bodogaia községben Demeter Lajos I. G. Duca-i unitárius Téli Gazdasági Iskola igazgatója vállalta a tanfolyam vezetését. 23 rendes és megszámlálhatatlan rendkívüli hallgató élénk figyelemmel kísérte az előadásokat és az ezzel kapcsolatos gyakorlati mezőgazdasági tevékenységeket. A tanfolyam vezető Demeter Lajos igazgatón kívül Boros György tanár fejtett ki értékes munkásságot. A szervezés terén Varró Mózes ref. lelkesítéssel illeti elismerés. A szakoktatás ideje alatt látogatást tett Mikó László E. G. E. felügyelő.

Bichişen gr. Bethlen Gábor vezetésével jan. 11-én vette kezdetét a tanfolyam. A magyar gazdatársadalom örömmel fogadta az E. G. E. kiküldöttjeit, akik önzetlen munkával dolgoztak a mezőgazdasági ismeretek terjesztése érdekében. Várady Mihály, Biró József és dr. Eöry István szakelőadásaikkal járultak hozzá a tanfolyam teljes sikeréhez.

Sărmaşul Mare-n br. Atzél Ede vezette a tanfolyamot. A szervezést Biró József földbirtokos vállalta, míg az előkészítési tevékenységből Székely János és Jakab Dénes is alaposan kivették részüket. A 11-től 23-ig lezajlott előadásokat nemcsak a helyi magyar gazdatársadalom, hanem a környékből is összegyűlt gazdaifjak is végighallgatták. Az érdeklődés és a lelkesedés napról-napra fokozódott. Előadók voltak br. Atzél Ede, Póka Pál és Demeter Mózes.

Panit-ról Seyfried Ferenc tanfolyami előadó következőket írta: A tanfolyam iránt megnyilvánult érdeklődés állandóan fokozódik. Míg a tanfolyam elején a 43 rendkívüli hallgató közül csak 10—15-en jelentek meg, az azt követő napokon már teljes számban jelen voltak. Később újabb beiratkozások is történtek s így a rendkívüli hallgatók száma 52-re emelkedett. A 23 rendes hallgató pontosan megjelent az előadásokon és részt vett a gyakorlati munkákban. A tanfolyamot meglátogatták Máriaffi Lajos E. G. E. alelnök, gr. Teleki Ádám a „Gazda” főszerkesztője, akik buzdító beszédet intéztek a tanfolyam hallgatóihoz. Mikó László kerületi fel-

ügyelő és Anghi Balázs szintén a helyszínen figyelték meg és ellenőrizték a tanfolyam menetét. A tanfolyam vezetője Szőke Mihály nyug. gazd. isk. igazgató volt, míg az előadók Hajdó Ödön, Molnár Ferenc és Seyfried Ferenc voltak. A vizsgán megjelent Máriaffi Lajos alelnök, Mudra Lajos birtokos és Mikó László felügyelő. A tanfolyam fáradtságos előkészítését Barthos Gábor végezte példás ügybuzgalommal.

Ganestin is január 11-én vette kezdetét a tanfolyam, 21 rendes hallgató részvételével, akik állandóan pontosan látogatták az előadásokat és meglepő érdeklődésről tettek bizonyosságot. A tanfolyamot Dániel Elemér földbirtokos a Tarnava Mare-i Gazdasági Egylet alelnöke vezette, míg az előadásokat László János. Molnár Ferenc és Bibert Ferenc tartották. A vizsgán megjelent Máriaffi Lajos az E. G. E. alelnöke és Pekry Géza, aki a vizsgán elnökölt is. A ganesti tanfolyam a legjobb benyomást keltette a gazdákra, akik örömmel és szeretettel fogadták az E. G. E. kiküldöttjeit.

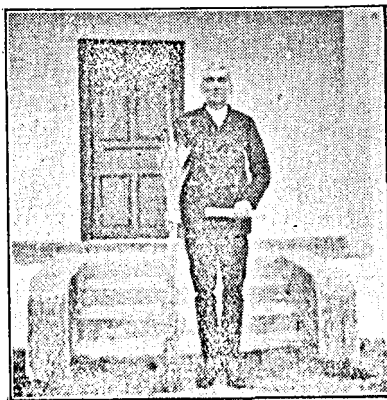
A Salonta-i tanfolyamnak 34 rendes beiratkozott hallgatója volt. Az érdeklődők száma azonban nap-nap után gyarapodott. Tanfolyamvezetését Koppány Rezső látta el, míg az előadói tisztséget Konopi Kálmán, dr. Bikfalvy Ferenc Corbutiu János Gazdasági Kamarai igazgató és Bădescu János dr. járási főállatorvos töltötte be. A tanfolyam megnyitó ünnepély fényes keretek között zajlott le Molnár György gazdaköri elnök megleghangu üdvözlőbeszéde után Arday Aladár esperes magas szárnyalású imát mondott. Az E. G. E. központja részéről Telegdy László felügyelő vett részt. A tanfolyamot mindvégig a legnagyobb érdeklődés kísérte és annak befejezése után a gazdák ama reményüknek adtak kifejezést, hogy az E. G. E. folytassa az érdekükben önzetlenül megkezdett munkáját.

Diosig in Bihor-on 26 rendes hallgatóval kezdődött a tanfolyam, mely a rendkívüli hallgatókkal együtt kétszeresre emelkedett. A megnyitó ünnepélyen zsufolásig megtelt a gazdakör helyisége. Fias Kálmán ref. lelkes megható szavakkal üdvözölte az E. G. E. kiküldöttjeit és a tanfolyam előadóit. Utána Dávid tanár az állami vincellér iskola igazgatója, a földmivclésügyi miniszter nevében örömmel üdvözölte a gazdákat, akik ilyen lelkesen fogadták az agrár állam igazi kulturmisszionáriusait, az E. G. E. tanárait és meg van győződve afelől, hogy a jó talajba elhintett magvak nemes termést eredményeznek. A román nyelvű beszédet Bálint Pál vincellér iskolai tanár fordította le magyarra. Majd Halpert Lajos tanfolyamvezető tartotta megnyitó-

előadását. Az előadók: Corbutiu János, Bartsch Sándor, Fabricius Imre, Bálint Pál és Rantz I. ázár bebizonyították, hogy a gazdatársadalom érdekében nem ismernek áldozatokat. Székely Gábor gazdaköri elnök és Tasy János gazdálkodó a gazdakör többi tagjaival mindent elkövettek a szép eredmény és siker biztos tudatában.

A Sălaj megyei Nusfalău gazdaifjúsága gyönyörű példáját mutatta a komoly munka iránti érdeklődésnek. Csak a rendes hallgatók száma meghaladta az 50-et. A tanfolyam istentisztelettel vette kezdetét. Simleurol dr. Udvari József és Brandt József jelentek meg. Udvari József dr. gyönyörű beszédet intézett a hallgatósághoz rámutatva a tanfolyamok óriási jelentőségére. Tanfolyam vezető Székely Lajos, előadók Biró Pál és Tunyoghy Emil. A tanfolyam sikere érdekében báró Bánffy János nem ismert áldozatot. A megnyitáskor és az előadások kezdeténél a központ részéről Telegdy László felügyelő működött közre. A Nusfalău-i tanfolyamot a legteljesebb siker jellemzi és a gazdatársadalom hitvallást tett a tudniakarás és a haladás mellett.

A tanfolyami ismertetésekhez lenne néhány megjegyzésünk. Az E. G. E. megszámálhatatlan lelkes köszönő levelet kapott a hallgatóktól, akik remélik, hogy az említett helyeken nem az első és utolsó tanfolyamot rendezték meg. Biztosak abban, hogy a jövőben még szervezesebb lesz a kapcsolat a széles magyar gazdatömegek és az E. G. E. között. A hatóságok pedig mindenütt a legnagyobb előzékenységet tanúsították. Ugy a vezetőközegek, valamint az alantas végrehajtó szervek tudatában vannak, hogy egy olyan államban, ahol a gazdatársadalom az ország lakosságának túlsúlyát képezi, az állam elsőrendű érdeke a mezőgazdasági ismeretek terjesztése.

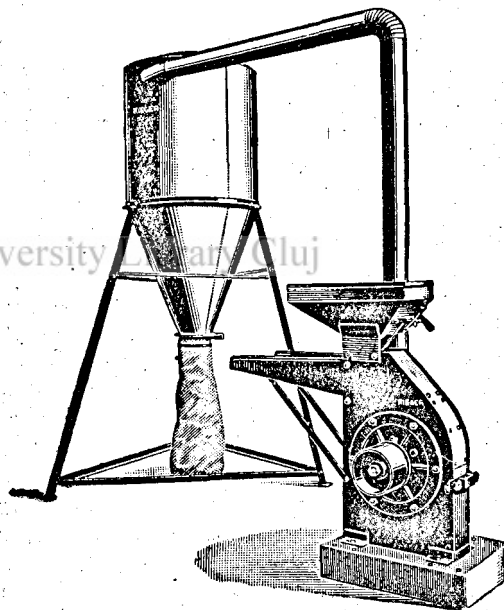
ld. Birkos János gazdaköri elnök, a Bánáti Magyar Gazdasági Egylet elnöke, a 25 éves jubileumát szeptemberben megünneplelt Hangya fogy. és ért. szövetkezet elnöke, az E. G. E. bodói kéthetes gazdasági tanfolyamának lelkes előkészítője.

A Rieger-féle „Taifun” kalapácsos őrlőmalom

Takarmányozásunknak még sok hátránya van, főleg az őrlési nehézségek miatt. Ezt már eddig többféle őrlőgép forgalombahozatalával próbálták megoldani.*)

*) Egy ilyen gép rövid leírását itt adjuk, ami nagyobb gazdáknak, de főleg gazdaköröknek igen gazdaságos és jó szolgálatot tehet.

A mellékelt gép szemestakarmányaink különböző finomságú liszté őrlésére igen alkalmas. Egyszerű szerkezetű: egy 1.40 m. nagyságú pánccs szekrénybe be van építve egy kalapácsverő-szerkezet, 48 forgó acélkalapáccsal és egy feltöltő szekrény. A megörölt takarmány egy tölséres hengerbe jut, ahonnan a zsákba ömlik.

A liszt finomságát a szívóventillátor alatt elhelyezett cserélhető sziták szabályozzák. Őrlő gabonától kezdve, makkon-papíron keresztül, a tégláig bármit.

Munkateljesítménye egy nap alatt kb. 1400 kg., és hajtóerőnek elégséges egy 10–15 lóerős motor, traktor vagy cséplőt elhajtani tudó bármilyen motoros erő.

Egy kalapács készlet k. b. 150 vagon fel dolgozását bírja meg. Kicserelése k. b. 2500 leibe kerül.

Érdeklődni óhajtó gazdatársaink forduljanak: Andr. Rieger S. A. gépgyárhoz, Sibiu.

Földbérletet keresek 300 holdig. Birtok-leírást és ajánlatot a „Gazda” kiadóhivatalába kérek.

EGYLETI ÉLET GAZDAKÖRI ÉLET

Ütförök.

Írta: Atzél Ede.

Elindultunk egy tág uthálózatot, de még így is csak olyan kevesen vagyunk, hogy mire ismételtelen be tudjuk járni már minduntalan ott találjuk a közöny burjánjait. Mi pedig nem csak a főutakat akarjuk kitaposni, hanem a legelrejtettebb ösvényeken át is fel akarjuk keresni azokat, akik tőlünk a legmesszebb állottak. Ahol pedig a hidak le voltak rombolva közöttünk, azokat újra fogjuk építeni és mindenki be fogja látni, anélkül, hogy kényszerítünk, hogy velünk haladva könnyebben és gyorsabban érhet abba a célba, melyet még csak meg sem közelíthet egyéni akció keretében.

Vezetőink újabb utakat jelöltek ki a téli két hetes tanfolyamok keretében, melyeknek sikere azon mulik elsősorban, hogy milyen gyökeret tud verni abba a talajba, amelybe ültetve lesz.

Ebben a lépésben biztos vagyok, mert azok, akik ezt meg fogják valósítani, kellő tudással és meggyőződésük teljes erejével vállalták a munkát. Ha pedig ennek a tudásnak csak egy kicsi részét, de egész meggyőződésüket áttudták adni környezetüknek, megtörtént a második és legfontosabb lépés. Ha tudni fogjátok munkánk fontosságát, hinni fogtok benne, ha pedig hinni fogtok, tudni fogjátok, hogy mi cselekedjete.

A tanfolyamoknak csak akkor lesz átütő erejük, ha hirdetőiknek távozás után nem fog az általuk otthagytott örökhely üresen állni, hanem az utmutatásaik nyomán velük és szervezetükkel egy életre összeforrvan utódok fognak támadni, akik azt a helyet többé elhagyni nem fogják. Egymagunkban nélkülöleték semmit elérni nem tudunk, de ti se nélkülünk. Kérjük mindnyájatok segítő jóindulatát, hiszen mindenki többet tehet a köz és így saját érdekében és ha ezt egyformán vállaljuk és teljesítjük is feltartóztathatatlanul fogunk a célba érni.

A munka nehéz, de épen azért meg van a kiválasztó hatása, mely vonza a bátrakat s a gyengéket távoltartja.

Amerika igazi értékét nem az ipar és bankirányok képezték, hanem az első önkéntes letelepülők, kik egy kézben az eke szarvát a másikban pedig a fegyvert tartva vetették meg a fejlődés alapját. Az új munka megvilágította előttük az élet igazi értelmét és utódaikkal együtt visszaterelte őket egy értékes emberi közösségbe. A leggazdagabb amerikai is büszkén gondol vissza ezekre a néha szerény tudásu, de elpusztíthatatlan

akaraterővel és alkotókedvvel megáldott őseire, kiknek munkájából és szellemi örökségéből fejlődött naggyá az ország.

Előítéletmentes gondolkodásuk megvilágította előttünk azt az igazságot, amit még ma kevesen vallanak, hogy nemcsak a pusztta tudás és észbeli műveltség az ember igazi értékei. Hiszen ehhez a közepesnél tehetségtelebber is hozzájuthat vagyona és nem mindig önzetlen igyekezete révén, hanem az áldozatkészség és bátorság, mellyel fajának jövőjét szolgálja és az ezek által irányított egyéni tehetség. Ez a tehetség sajnos, sokaknál nem tudja az őt megillető helyet elfoglalni az illető rosszabb vagyoni és társadalmi helyzeténél fogva. De ha még kevesen is vallják ezeket az elveket, de öntudatunk alatt mindig csak azokat szerettük és tiszteltük, akik cselekedeteikkel és alkotásaikkal fajunk jövőjét és nagyságát szolgálták.

Ezen legtisztább érzéseinktől hajtvva mondunk köszönetet lelki Főpásztorainknak, azért a rövid szózatért, melyet a „Gazda“ karácsonyi számában hozzánk intéztek. Tudjuk, hogy nemcsak a szokásos formaságok betöltésére lettek használva, hanem fej, és érzés egyaránt diktálta őket.

Mi, gazdák, és földünk, képezzük az egyházak legerősebb oszlopát és ezért jövőnk már célszerűségi okoknál fogva sem lehet közömbös azoknak szemében. Bizonyítja azt az a buzgalom, mellyel egyházaink segítségünkre sietnek egy idő óta, lelkészeink és tanítóinknak gazdasági kiképzése által is. Kényszer és idő kell minden jótékony változáshoz is és új lépések megtételéhez. Ezenkívül segíteni akarás, belátás és nem utolsó sorban merész elhatározás. Köszönjük Püspökeinknek, hogy meghallgatták és enyhítették panaszainkat egy olyan téren, melyen majdnem kizárólag a mi utmutatásunkra vannak utalva.

De a kéréssel és indítványozással felelősséget is vállaltunk magunkra. Rajtunk mulik elsősorban, hogy az a fáradtság és szeretet, mely mind érzékelhetőbben árad felénk egyházainkból ne tűnjön el nyomtalanul felettünk. Azt a sok megértést, melyet a mult esztendő hozott, ez új esztendőben kell kiérdemeljük. Ki fogjuk érdemelni azzal is, hogy nem engedjük kisajátítani Püspökeinket egyesek számára. Személyi-

leg akár külön-külön, akár együttvéve egyet jelentenek nekünk. A hitet, mely a gazdaságtanokból kimaradt s ami nélkül nincs biztos fejlődés. Mert az anyagiakért folyó munka, mindig megkérdi, hogy érdemes-e? A hit azonban kizár minden kételkedést és biztossá teszi a jövőt. Ezt látva és érezve, a leggyengébb ember is fel tudja áldozni a jelent, mert a jövő az, amiért minden érdemes.

Kérjük Főpásztorainkat, jöjjenek minél többet össze érdekünkben, mert csak a közelség tud olyan belső közeledést kiépíteni, mely nem a pillanatnyi részleges sikerre van alapítva.

Mind ezek és egyre szaporodó kérdéseink és nehézségeink végeredményben mind Elnökünknek, Dr. Szász Pálnak a vállaira nehezdednek. Lesznek olyanok, kiket ez agálllyal fog eltölteni, de megnyugtatjuk őket. A teher elnyomja a gyengét, de megedzi az erőt. A növekedő erő pedig bizalmat önt, a bizalom a hitet, a hit eredményt. Munkáját és az E. G. E. megmozdulását is, azért helyeslik és támogatják annyian, mert látják, hogy a világháború

névtelen katonája után a béke szellemi és testi munkása a névtelen „Gazda“ építi a jövőt.

Külső jutalmat azért ne várjon senki, azt egyelőre mindenki meg kell kapja munkájában és önmagában meg a távolba néző tekintete által meglátott képből. De azért mindazok, akik hazánk útjain és a Székely havasok ösvényein fáradt és tüskétől megtépett testtel, de bizakodó lélekkel már az első külső és belső hívószóra egyaránt hallgatva elsőnek megindultak, számot tarthatnak fajuk bizalmára és hálájára, mely későbbi életüket döntően befolyásolni fogja. Közülük fognak kikerülni gazdasági vezetőink, mert a kezdet nehézségei ellenére áldozatkészségükkel és képességükkel bizonyították be rátermettségüket. Az óvatosak pedig, akik az első siker után tömegesen fognak tolongani a babérok után, a megszokott „mindig mondtam“ kiáltással, a kellő színvonalra lesznek leértékelve. Meg fogják látni, hogyha néha pillanatnyilag nem is, de végeredményben a szív és cseruza harcában mindig az elsőnek van igaza.

A vetőmagkiállítás és vásár hírei.

Felhívás a G. E. összes gazdaköri T. Vezetőihez!

Február hó 21-én nyílik meg egyesületünk ezévi vetőmagkiállítása és vására Clujon, az egyesület Andrei Muresan-uca 10. sz. alatti székházában. Ezen a kiállításon minden tisztelt gazdatársunknak és gazdakörünknek ott van a helye. Minden t. gazdatársunkat és gazdaköri t. vezetőt ezuton is felkérünk, hogy vegyenek részt a kiállításon és a gazdaköri t. vezetők a gazdaköri tagok termelvényeiből származó vetőmagvakból is küldjenek be egy-egy csoportos mintagyűjteményt. A minták ízléses elhelyezéséről, a feliratok két nyelven való elkészítéséről a rendezőség díjtalanul gondoskodik.

A kiállításon be kell mutatnunk népies termelésünk színvonalát. A maga valóságában kell azt megismernünk, ha segíteni akarunk. Legyen ott minden gazdakör, hogy összehasonlításokat is tehessünk.

Minthogy pedig gazdaközönségünk köz tudomásulag igen nagymértékben rá van utalva vetőmagvainak újabb és jobbféle-gekkel, nemesített fajtákkal való kieserélésére, gondoskodott az egyesület, hogy az elismerten legjobb, nemesített fajtákból is megfelelő mennyiségű és minőségű vetőmag

kerüljön bemutatásra és így a kiállításnak meg legyen az erkölcsi és anyagi sikere egyaránt a gazdaközönség javára.

A kiállításon való részvétel díjtalan a gazdakör számára. A kiállítás látogatói számára — költségkímélés okából — kedvezményt kért és kapott az egyesület a CFR összes vonalaira. A kedvezmény igénybevételének módját alább közöljük.

A kiállítás tartama február 21—27. A kiállítás naponta d. e. 9—1-ig, d. u. 3—6-ig lesz nyitva.

Miután a kiállításon, a növénytermelés terén a tudomány haladásával elért eredmények megtekinthetők lesznek, kíváratos, hogy a gazdaközönség legszélesebb rétegeiből minél nagyobb számban látogassák és egyuttal megismerjék a legjobb vetőmagvakat és legolcsóbb közvetlen beszerzési forrásokat is.

Bejelentések a cluji vetőmagkiállítás- és vásárra.

Február hó 21—27. napjain Clujon tartandó vetőmagkiállítás és vásár iránt ország-résziünk gazdaközönsége körében igen meleg érdeklődés nyilvánul meg. A gazdakörök nagyszámban való felvonulása mellett, számos kül- és belföldi növénynemesítő és neme-

sített magvakat utántermelő gazdasági kör jelentette be részvételét. Bár az egyesület tavaszi vetőmagkiállításaira a gépgyárakat helyszüke miatt nem szokta meghívni, az idén, a nagy érdeklődésre való tekintettel, kénytelen volt egy pár gazdasági gépgyárnak is helyet szorítani a rendelkezésére álló szűk területről. A kiállítás tartamára a CFR 50 százalékos utazási kedvezményt és 75 százalékos áruszállítási kedvezményt engedélyezett a visszautazás, illetve szállítás alkalmára. A kiállítással kapcsolatos tudnivalókról készséggel és díjtalanul nyújt felvilágosítást a G. E. (Cluj, Str. Andrei Muresan 10. sz.) A bejelentések mielőbbi beküldését kéri az egyesület.

A külföldről érkező vetőmagok vámolása és egészségügyi vizsgálata.

A G. E. akülföldi kiállítók részére megkönnyíteni óhajtván a kiállításon való részvételt, lépéseket tett a vámfőhivatalnál, a kontingentálási hivatalnál, valamint a növényegészségügyi legfőbb hatóságoknál az iránt, hogy a kiállítás címére küldendő szállítmányok vám, illetve a kontingentálás alól mentesíttessenek, az egészségügyi vizsgálat pedig Clujon végeztessék, ha nem, úgy az összes küldemények egy előre meghatározott napon az Episcopia Bihorulu-i határállomá-

son és illetékmentesen. Remélhetőleg az illetékes hatóságok a kért kedvezményeket megadják. A kedvezmények felől az érdekelteket idejében tájékoztatni fogja az egyesület.

Tavaszi vetőmagközvetítés a Gazdasági Egylet tagjainak részére.

A Gazdasági Egyesület az őszi búza vetőmagkiosztási akcióját a tavaszi gabona, kapás és takarmánynövény vetőmagvak kiosztásával folytatja. Ezért az egyesület felhívja országrésziünk gazdatársadalmát, hogy szíveskedjék bejelenteni a fenti vetőmagvakból úgy az eladó készletét, mint a szükségelt mennyiséget. Az eladó készlet bejelentésével egyidejűleg közlendő az eladó vetőmag fajta, mennyisége, minősége (hl. sulya), ára, a tárolás helye, a bejelentő neve, lakása, u. p., u. vasutállomás és a vármegye neve. A magvakból legkésőbb február 15-ig minta is küldendő a G. E. február 21—27. napjain (Clujon, az egyesület székházában) megnyíló vetőmagkiállítás és vásárra. A vásárolni szándékozó gazdák részéről a pontos cím, a szükségelt mennyisége, minősége szintén bejelentendő. A beküldött minták a kiállításon megtekinthetők. A kiállítás látogatói részére a G. E. kérése alapján a CFR 50 százalékos kedvezményt engedélyezett a visszautazás alkalmával.

Az E. G. E. női háztartási tanfolyamainak ismertetése.

A G. E. a mezőgazdasági ismereteknek hivatalos lapja, a „Gazda“ és 2 hetes gazdasági tanfolyamok útján való terjesztése mellett a jövőben kiterjeszti gondoskodását a kiscgazda közönség leányainak, fiatal asszonyainak helyes nevelésére és gazdasági, háztartási és egészségügyi téren való oktatására is.

Az egyesület e célból mindazon falvakban, ahol ennek szüksége merül fel és a gazdakörök kérik, szívesen rendez női háztartási tanfolyamokat, amennyiben az előírt feltételeknek a kérvényező gazdakör meg tud felelni. A tanfolyamok felől általánosságban tájékoztatást nyújtanak az alábbi tudnivalók. Részletes tájékoztatással szívesen és díjtalanul szolgál minden vonatkozásban a G. E. Felhívjuk ezúton is az érdekelt gazdaköröket és t. tagtársainkat, hogy szíveskedjenek az egyesületet tájékoztatni afelől, hogy

hol látnák leginkább szükségesnek, alkalomszerűnek és kívánatosnak a tanfolyamok rendezését. A tanfolyamok idejét az egyesület a jelentkezések sorrendje szerint fogja megállapítani.

A női háztartási tanfolyamokat két szakképzett tanárnő fogja vezetni. A tanfolyam céljaira megfelelő felszerelés áll az egyesület rendelkezésére és a tanfolyamvezető tanárnők szeretettel várják gazdaasszony és leány testvéreik érdeklődő sorait, hogy átadják mindazt a sok elméleti és gyakorlati ismeretet, amelyet hivatásuk méltóképpen való betölthetése céljából szereztek a szakiskolákban és az eddig vezetett tanfolyamokon.

A tanfolyam tájékoztatóját az alábbiakban ismertetjük:

A G. E. által rendezett háztartási gazdasági vándortanfolyamok célja a 15 éven felüli leányoknak, asszonyoknak a háztartási

és kisebb gazdasági teendőikben, a háztartási munkákban és a család egészségügyi gondozása terén úgy elméletileg, mint gyakorlatilag való szakszerű kiképzése.

A tanfolyam rendezése iránti kérések a G. E.-hez küldendők. (Cluj, Andrei Muresanu 10.)

A tanfolyam helyi előkészítését a gazdakörök vagy a helyi érdekeltség köréből külön erre a célra szervezett bizottság végzi.

A tanfolyam céljaira szükséges háztartási felszereléseket a G. E. bocsátja a tanfolyamok rendelkezésére. A háztartási tanfolyamot két gazdasági tanárno vezet. Az egyik tanárno az elméleti tárgyakat, továbbá a főzést és háztartási munkákat, a másik a szabás-varrást, kézimunkát és gazdasági munkákat vezet. Az egészségtant és a gyermekápolást pedig orvos adja elő.

A háztartási tanfolyamokon a tanítás teljesen ingyenes. Tandíjat a növendékek nem fizetnek. A főzésnél felhasznált és a tanulók által elfogyasztott élelmiszerek árának fedezetére személyenként 500 lej fizetendő étkezési díj címén a beíratkozás alkalmával.

A tanfolyam céljaira szükséges megfelelő helyiségekről, u. m. 1. a tanításhoz szükséges 30—40 □ m. alapterületű tanteremről megfelelő belső berendezéssel, 2. egy konyháról, 3. egy kamaráról, 4. egy fűkamráról, 5. a tanárnok részére egy butorozott szobáról a gazdakör, illetve az érdekeltek tartoznak gondoskodni. E helyiségek fűtése és világítása is a gazdaköröket terheli.

Tanfolyam csak olyan helyen rendezhető, ahol legalább 25—30 növendék részvételre biztosítható a községből vagy környékéről.

A tanfolyamra való előzetes jelentkezés a helyi gazdakörnél történik, a beíratást, a tulajdonképeni felvételt a tanfolyamot vezető gazdasági tanárno eszközli.

A beíratkozásnál előnyben részesülnek a gazdálkodók leányai.

A tanfolyam tartama 6 hét, azaz 36 tanítási nap.

A tanfolyamra felvehetőek oly éptestű és egészséges leányok (asszonyok), akik 15 életévüket betöltötték, erkölcsi kifogás alá nem esnek és legalább az elemi iskola VII. osztályát sikerrel elvégezték.

A tanfolyamon minden növendék egyszerű, de tiszta, rendes ruhában köteles megjelenni, tiszta kötényekről és fehér fejkendőkről a tanulók gondoskodnak.

Írószközöket, valamint a szabás-varráshoz szükséges varrószereket és anyagot a növendékek saját költségükön tartoznak beszerezni.

A tanfolyam hallgatói kötelesek a tan-

folyam berendezési tárgyaival és felszerelésével kiméletesen bánni és az általuk okozott esetleges károkat megtéríteni.

A tanítás elméleti és gyakorlati. A növendékek gyakorlatilag tanulják a főzést, mosást, vasalást és az ezzel kapcsolatos összes teendőket és házi munkákat, fehérneműszabást és varrást, sertés-, baromfitenyésztést, kertészetet, egészségtant stb.

A növendékek a gyakorlati munkák elvégzésénél három csoportba osztatnak. A csoportok 3 naponként felváltják egymást.

A főzés tanításánál mindenkor az a cél lebeg szem előtt, hogy a növendékek a rendes polgári háztartásnak megfelelő ételek olcsó, de emellett ízletes elkészítését sajátítsák el a tápértékek szem előtt tartásával. Evégből minden nap rendes, egyszerű ebédet főznek. Ezenkívül a finomabb tészták és sütemények készítési módját is megtanulják.

A mosást és vasalást szintén gyakorlatilag tanulják a növendékek. Ok mossák ki a tanfolyamon használt asztalneműt, törülközőket, azonkívül a saját felső ruhájukat, tehát kötényt, bluzt, aljat stb.

A szabás-varrás célja a fehérneműszabás és varrás elsajátítása. Megtanulják a pontos mértékvételt, alkalmazását alak szerint, kézi és gépvarrást. Amennyiben a fehérnemű díszítésére szükséges, kézimunkát is tanulnak. Az elkészítéshez szükséges anyagot a növendékek szerzik be és saját vagy családtagjaik fehérneműit a tanfolyamon elkészíthetik.

Az elméleti oktatás tantárgyai: háztartástan, egészségtan, gyermekápolás, nevelés-
tan, kertészet, tejgazdaság, baromfitenyésztés, sertéshízlalás.

A tanítás reggel 8-tól 12-ig, d. u. 2—5-ig tart.

Ünnep- és vasárnapokon, valamint szombat d. u. nincs tanítás.

A tanfolyam végeztével a növendékek nyilvános vizsgán számolnak be előhaladásukról. A vizsgán a G. E. által kiküldött vizsgabiztos elnököl. A növendékek valamennyi elméleti tárgyból felelnek. A vizsga befejezésével a tanfolyam hallgatói bizonyítványt kapnak.

A G. E. Elnöksége.

Biztosítsunk

a mi intézetünknel, a

Minerva

Biztosíté Rt.-nál, Cluj.

Népszerű feltételek! Olcsó díjak!

Az E. G. E. kebelében ujjaalakult az Aradi Gazdasági Egylet.

Szerdán, 1937 január 27-én, délelőtt az érdeklődők nagyarányú részvétele mellett megalakult Arad-on a *Transilvania-i Gazdasági Egylet* aradi és aradmegyei fiók-központja. Az alakuló közgyűlésen dr. *Konopy Kálmán* elnökölt és azon vendégként megjelent *Telegdy László*, a Gazdasági Egylet kerületi felügyelője. Megjelentek egyébként még az alakuló közgyűlésen: dr. *Parecz Béla*, *Purgly László*, *Kintzig János*, *Alföldy Pál*, *Porcia Lajos*, *Bornemisza Károly* (Minis), *Tarnóczi Lajos*, dr. *Olosz Lajos*, *Dániel Péter*, dr. *Boros Béni*, *Blaskovits István*, *Huszár András* (Radna), *Dávid Sándor* (Zerind) és még számosan.

A közgyűlést dr. *Konopy Kálmán* nyitotta meg, bemutatta a gyűlés megtartásáról szóló hatósági engedélyt, a jegyzőkönyv vezetésére *Fränkel Alfréd*et, hitelesítésére pedig *Alföldy Pált* és *Tarnóczi Lajost* kérte fel.

— Felesleges külön utalnom arra — mondotta — hogy milyen nagy jelentőségű a gazdák gazdasági szervezkedése. Aradmegyében nehéz munka ez, mert *a hatvanezer magyar gazda több mint negyven községben szétszórva él*. A Transilvania-i Gazdasági Egyletet az elmúlt esztendőben újjászervezték és ennek során Transilvániát három munkakörzetre osztották. Az ugynevezett alföldi körzetbe tartozik Arad-megye is és ebben a körzetben a munka *Telegdy* telügyelő ur irányítása mellett folyik. Itt az ideje, hogy Arad is bekapcsolódjon ebbe a hasznos és szükséges mozgalomba. Meg kell tehát alakítanunk a Gazdasági Egyesület aradi és aradmegyei fiókját. Ennek a fióknak elsősorban az a feladata, hogy bekapcsolódjon a központ gazdasági programjába, gazdaköröket szervezzen és

elősegítse a gazdatársadalom anyagi fejlődését.

Konopy Kálmán beköszöntője után *Telegdy László* felügyelő szólalt fel és mindekelőtt a Gazdasági Egyesület központjának tevékenységét ismertette.

Purgly László javaslatára a közgyűlés a következő vezetőséget választotta meg: dr. *Konopy Kálmán* elnök, *Takácsy Miklós* alelnök, *Bornemisza Károly* titkár, számvizsgálóbizottság: *Dániel Péter* és *Alföldy Pál*.

Konopy Kálmán dr. ezután meghatott szavakkal köszönte meg a közgyűlés bizalmát.

Kintzig János azt javasolta, hogy a közgyűlésen meg nem jelent nagyobb birtokosokat hívják meg a fiók tagjai sorába. *Telegdy László* pedig *Szász Pál* központi elnök nevében üdvözölte az új szervezetet. A közgyűlés *Szász Pálnak* üdvözlő táviratot küldött. Ezután pedig *Parecz Béla* dr. emelkedett szólasra.

— Aki elejétől kezdve figyelemmel kísérte ezt a mozgalmat — mondotta — azt a meggyőződést szerzi, hogy *az távol áll minden politikától*. És ez így van. A Gazdasági Egylet mozgalma kizárólag gazdasági egyesülést, szervezkedést céloz. Gazdasági vezetőink rádöbentek arra, hogy véget kell vetni a gazdasági pusztulásnak és ennek érdekében sürgős teendők szükségesek. Ez a mozgalom elsősorban *Konopy Kálmán* dr. lelkében keltett visszhangot. Ő nemcsak elméleti kérdésekben foglalkozott a mezőgazdasággal, de lelkén fekszik a magyar gazdatársadalom jövője is. Az ő személyében az aradi fiók olyan vezetőt kapott, akinek irányítása mellett gazdag reményekkel indulhat útjára.

Új gazdakör alakult Porumbenii-Mari községben.

Az E. G. E. buzdításai alapján december hó 28-án az Odorheiu-megyei Porumbenii-Mari községben gyülekeztek össze a gazdák és *Szabó Gyula* ref. lelkész vezetésével megalakították az egész község lakosságát magába ölelő gazdakört. Az alakulást megelőzőleg *Gyerkes Mihály* ny. ig. tanítót kérték fel a szervezkedés hasznának ismertetésére. Előadó főleg a társulás, az egyes foglalkozási körök szerinti összeállítás, a szövetkezetekbe való csoportosulás nagy előnyeit, a szabad gazdálkodás hasznát ismertette, megjelölve az egészségesen működő gazdakör legfőbb teendőit. Az Odorheiu-megyei Gazdasági Egylet kebelében való működéssel megállapították az alapszabályokat és megválasztották 3 évre a gazdakör tisztviselőit, mely sze-

rint elnök lett: *Szabó Gyula* ref. lelkész, alelnökök: *Kányádi Mihály* és ifj. *Pap Zsigmond*, titkár: *Kádár István*, jegyző: *Szifyártó Gergely*, pénztáros: *Szaniszló Dénes*, számvizsgálók: *Kecseti Zsigmond* és *Jakab András*, gazdasági dolgokat rendező pedig *Bartos Dénes*, pártfogó tagnak felkérték *Gyerkes Mihályt*.

Megkezdődtek az, előkészületek a Cluj-i vetőmagkiállítás és vásárra.

Február hó 21—27. napjain Clujon, a Gazdasági Egyesület *Andrei Mureșan-utca* 10. szám alatti székházában, az előző évek gyakorlatához híven, ez évben is megrendezi szokásos vetőmagkiállítását és vásárját. A kiállítás iránt országrésziünk gazdaközönsége körében igen meleg érdeklődés nyilvánul meg. A gazdakörök nagyszámban való felvonulása mellett,

számos kül- és belföldi növénynevelő és nemefített magvakat utántermelő gazdasági egyesület jelentette be részvételét. Bár az egyesület tavaszi vetőmagkiállításaira a gépgyárakat helyszüke miatt nem szokta meghívni, az idén, a nagy érdeklődésre való tekintettel, kénytelen volt néhány gazdasági gépgyárnak is helyet szorítani a rendelkezésére álló szűk területből. A kiállítás tartamára a CFR. 50 százalékos kedvezményt és 75 százalékos áruszállítási kedvezményt engedélyezett a visszautazás, illetve szállítási alkalmára. A kiállítással kapcsolatos tudnivalókról készséggel és díjtalanul nyújt felvilágosítást az E. G. E. (Cluj, Str. Andrei Mureșan 10. sz.)

Gazdaköreink gépvásárlása.

Az E. G. E. bevezette a tagjai és gazdakörei részére való gazdasági gép-, eszköz- és anyag közvetítést. Természetesen egészen önzetlenül, haszon hozzászámítása nélkül, a nagybani, gyári árak mellett bocsájtja tagjai rendelkezésére a közvetített gépeket.

Talán érdekelni fogja gazdatársainkat az

a néhány adat, melyet e téren való eddigi működésünkről közölhetünk. Szeptemberben indítottuk be körlevelek küldésével és a Gazdában közölt közleményekkel a mozgalmat. A megkeresésekre és közleményekre 3,500,000 L. értékű gép iránt történt érdeklődés és 378,000 Lei-re történtek vásárlások. Legtöbb vetőgép ment el, számszerint harminchat drb. A fentti adatok azt bizonyítják, hogy az egyesület helyesen érzékelt, hogy e téren meg kell mozdulnia. Ez látszik a nagy értéket jelentő érdeklődésekből. Az eladások viszont azt bizonyítják, hogy a gazdaközönség még ma sem keres annyit, hogy a termeléshez feltétlenül szükséges gépeket és eszközöket beszerezhesse, mert a termény- és állatárak igen alacsonyok. A rossz gazdasági viszonyokhoz képest azonban a gépekre fordított összeg igen nagy, ha tekintetbe vesszük, hogy ez mind a kisgazdák összetett filléréiből gyűlt össze a gazdakörök útján. Az egyesület folytatja e téren a megkezdett akcióját és készséggel áll a gazdasági gépeket beszerezni óhajtó tagjai és gazdakörei rendelkezésére.

Országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár Budapesten.

Az Európaszerte híres budapesti mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár idejét a folyó évben március hó 17—22. napjaira tűzte ki az O. M. G. E. A kiállítás iránt nemcsak a szomszédos, hanem a nyugati kulturá államok és a messze keleten fekvő államok is meleg érdeklődéssel viselkednek.

Minden év tavaszán bemutatja ezen a kiállításon Magyarország a mezőgazdasági kultúra terén való előrehaladását. Magyarország mezőgazdaságának ezévi seregszemléje különösen nagy vonzerővel fog birni, egyrészt a változatosan gazdag és értékes kiállítási anyaga miatt, másrészt azon nagy előnyök és kedvezményekért, amelyeket más államok nem tudnak nyújtani sem a belföldi, sem pedig a külföldi vásárlók számára.

Amint más államok gazdái is cselekszik, nekünk romániai gazdáknak is ki kell használnunk ezeket a kedvezményeket népies állattenyésztésünk színvonalának emelése érdekében.

A kiállításon vásárolt tenyészállatok a határig díjtalanul szállíthatók. A tavaly a külföldi vásárlók 18 százalékos valutaközvetítéssel vásárolhattak pengőt, reméljük, hogy ez a kedvezmény is megszerezhető lesz a folyó évben is.

Az E. G. E. megkönnyíteni óhajtván a gazdaközönség számára az apróállat beszerzést és behozatalt, készséggel és díjtalanul vállalja a kiállításon szakértője útján az érdekelteknek az állatok beszerzésénél a szaktanácsadást, a

behozatalnál pedig a szállítás egységes szervezését és irányítását.

Megfelelő számú jelentkező esetén csoportos kirándulást is rendez az egyesület, ha ez irányban megkeresést kap és ennek szüksége felmerül. A csoportos kirándulás rendezése esetén a jelentkezők maguk tartoznak útleveleiről gondoskodni.

A budapesti országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár alkalmával az O. M. G. E. sok kedvezményt biztosít a kiállítás romániai látogatói számára. Ezek a kedvezmények a következők: A CFR. vonalain visszafelé jövet 50 százalékos kedvezmény bármely kocsiosztályon. A MÁV. összes vonalain menetjövet 50 százalékos kedvezmény. Magyarország területén március közepétől április elejéig három útat tehet a romániai látogató a MÁV. vonalain 30 százalékos fuvardíjkedvezményvel. Vízum nélkül léphető át a magyar határ. A vízum 450 lej helyett 75 lejnek megfelelő 2.50 P.-ért váltható meg Budapesten, a kiállítás területén, ahova kétszer díjtalanul léphet be a romániai látogató az esetben, ha mindezen kedvezmények igénybevételére jogosító igazolványt beszerzi. A kedvezmények igénybevételére jogosító igazolvány kapható minden menetjegyirodában és az E. G. E. központi irodájában (Cluj, Str. A. Mureșan 10.). Bárkinek bármely a kiállítás iránt való érdeklődésére készséggel és díjtalanul nyújt felvilágosítást az egyesület.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő tagdíjak küldettek be:

2000 Lei alapítódíjat fizetett: br. Gy. L. Crasna, B. S., T. J., Sz. G. Diosig (100-100-100)

1937 évre 60 Lei tagdíjat fizetett: Hangya Icland, K. B. S. Măcău, D. M., Cs. S., K. S., S. F., Sz. J. Leț, D. F. Brateș, dr. K. F. Gănești, Z. K. Hăghig, Concordia Hitelszöv. Valea Crișului, Hangya Cernatul de jos, N. D. Iara, Cs. D. Badeni, B. G. Mănești (10), K. L. Aluniș, dr. S. I. Cehul-Silvaniei, B. F. Viile—Satu-Mare (100), B. A. Irina (180), F. K. Petrisat, V. A. Petrisat, V. I. Săpar-toc, dr. L. F. Călan, M. M. Lutița, B. J. Tărgușor, Sz. D., B. K. V. Ihod, Cs. S. Uoara, Hangya Satumare, B. J. Sălaşul de sus, gr. W. B. G. Arcalia, F. A. Covasna, Zs. A. Jobăgoni, A. Z. Luca (10.), Sch. L. Ihod, Hangya Vista, B. L. Roșia-Montana, K. J. Valea-Lunga, br. D. Zs. Buduș, K. F., K. S., K. F., Gy. Gy. Cluj, S. Gy. Cluj, L. I. Crasna, br. Gy. Gy. Crasna, N. A., Cs. J., Hitelszövetkezet, Hangya Gornești, K. L. Leț, M. B. M. Cola, S. P. J. Ceașă, F. K. Mătișeni, N. M. Baraolt, Gazdakör Leț, B. S. Acațari (100), K. J. Vărgata, C. F. Comolau, B. V. Tomești, A. I. Jimbor, H. A., H. D. Jernuț, B. E. Sărănad, Gazdakör Tărgoviște, D. J. Pauca, N. S. Jigodin, Gazdakör Sănzieni (120 L. 1935—36. évre), G. I. es F. Hoghiz, S. A. Chichiș, F. K. Sit-Gheorghe, dr. D. B., T. F., Hitelszövetkezet Tirimia mare, K. A. Săncrăieni, F. I. Prejmer, K. F. Martinis (100 ef.), A. I. Zagon, Hitelszövetkezet Satul-Nou, B. N. M. Turda, K. A. Vadul lui Carol II., G. A. Mihai Viteazul, Hitelszövetkezet Cobatești, dr. D. L. Simisna, Gazdakör Ileni, Sz. M. Hodoș, Hitelszövetkezet Adamuş, Cs. J. Borzaș, M. S. Dombo, K. K. Șaros, D. E. Gănești, Gy. J., A. J., B. S., dr. K. B. M. M. Diciosân-mărtin, Sz. S. Dombo, Gazdakör Păncșoara, Gazdakör Bachnea, D. G. Hidrafaia, B. G. Vulcan, Tejszövetkezet Covasna, M. S. Aiud, Hangya Mihaileni, Z. P. Clopodia, K. J. Buior, J. J. Deta, S. J., B. A., M. J., D. S., K. S. J., Leț, G. Gy. Moacă (120), Z. J. Panet, M. L. Aiud B. B. Becheni, L. D. Cecheș, R. J. Bonjida, B. M. Fratelia, id. K. G. Chintău, V. Zs. Cimbrud, Hitelszövetkezet Sic Gazdaszövetség Sic, K. M. Felicen, D. L., Cs. F., G. D., B. A., Sz. T. Badeni, M. S. Turda-Nou, Sz. J., Sz. A. Chiend K. I., Hangya Hitelszöv. Nimigea de jos, F. K. Crasna, Cs. F. Tileagd, H. S. Covasna (134), Sch. M. Baia-Mare, A. S. Ghirișă, Gazdakör Boroșneul mare, Sz. F. Carai, K. J. Tg. Lăpușului, B. G., Gazdakör Tomești, Hitelszöv. Tomești, K. K. Sărănad, Sz. K. Simion, O. T. Lazarea, B. M. Curteni, Gy. L. Săcueni, Cs. I. Aiud, S. D. Mihaileni, Hangya Băgăra, P. M. Bogata de Mureș (12), B. M. Cămpia-Turzii, G. Gy. Someș-ului, O. D. Teius, B. Gy. Cimbrud, N. J. Biia, K. I. Șoișoșul mare, Hitelszöv. Dumbravioara, S. N. A. Uoara, Hangya Brețcu, Hite szöv. Brețcu, V. B. Gâmbas, K. J. Gâmbas, G. J. Ghinești, J. L. Vințul de jos, Sz. V. Varghiș, D. J. Gilău, Gazdakör, Sz. A., K. K., L. D. Ciceu-Ciuc, Hitelszöv. Varghiș, J. D. Beclean, S. F. Micloșoara (100), Gazdakör Lutoasa, D. B. Odorheiu, K. K. Cluj, Hitelszöv. Gheorgheni, K. P. Chereusa, Cs. I. Pesteana (10), L. I. Crasna, dr. N. M. Turda, A. M., M. Gy. Cuzdroara, K. L. Cămpia-Turzii (120), K. Gy. Valeni, Hitelszöv. Mugeni, P. I. Izvorul-Crișului (100), K. L. Marghita, K. S. Breaza, Gazdakör Șoișoșul-Ciuc Cioboteni, K. V. Bațanii mari, K. A. Simbriași, Sz. G. Seliceni, K. I., Gy. A. Dobra, Sz. J. Ocna-Mureșului, Gazdakör Periam, K. I. Dalnic (1.0), V. M. Tipar, dr. B. B. Căpușul mic, V. A. Șieu-Odorheiu, B. Gy. Cuci, N. I. Mieșca, F. B. Mehadia, K. D. Leliceni, K. J. Nou-Senteș, B. L., N. M., V. P. Bodo, K. E., M. I.-né Sălaşul de sus, K. Z. Cobor, T. Zs. Bățanii micii, Zs. I., Sz. A., Sz. J. Ineu, T. L. Matei, A. A. Zagon, dr. G. A. K. K., P. A., M. D., K. B., P. J., L. V., U. K., B. B., B. K., P. E., Cs. S., V. J., P. S. B. T. B. J., K. J., P. J., P. I., P. V., P. S., B. I., M. L., L. J. Cs. A., M. I., N. S., B. J. S. A., K. B., L. J., N. K., B. I., dr. L. P., B. F., dr. Sz. A., Z. J., L. K., Cs. A., L. G., M. A., dr. F. P. Gheorgheni, Hitelszöv. Calnic, H. Carei, L. F. Bogata de sus, F. F. Sângeorghiu de mureș, A. K., Sz. D., V. P., ifj. D. P., Cs. M., D. J.

Goreni, Gazdakör Tg.-Mureș, Sz. F. Peris, B. I. Cimbrud (1936—37), Gy. B. Cernatul de Jos, Hitelszöv. Deta, dr. F. B. Filea (100 előf.), O. K. Sanislău, Hitelszöv., B. Z. Dumbrava, V. F. Săuca, dr. B. E. Satumare, A. D. Tg.-Mureș (360 L. 1937—4. évre), V. F. Geoagiu, S. J. Odorheiu, Hitelszöv. Aiud, Hitelszöv. Plăeșii de jos, M. B. Cernatul de jos, Cz. Sz. Hangya Santăul Mare, I. A. Breaza, S. J. Vlahu, Gy. B. Daugeni, dr. B. E. Cluj (520). K. A. Turdeni, U. A. Dej, V. S., V. I. Sft. Gheorghe, K. E. Ciceu Ciuc, V. Gy. Mailat, G. A., D. M., Sz. D., M. E., A. A. Teaca, B. A. Seuca, F. A. Vișoara, R. M. (1986—37), B. Gy. (1936), R. D. (1936), Gazdakör, Hangya Cernatul de sus, K. Gy. Reghin, gr. D. M. Ardușat, Cs. J. Brașov, R. J. Alba-Iulia (1936—38), T. T. Calnic, Sz. D. Someșeni, B. A. Ocna Sibiului, Gy. Cluj (1938), K. G. Brașov, dr. J. F. Alba Iulia, K. M., Hangya, B. J., K. F., Sz. B., H. Gy., B. J., M. L., H. G., K. D., O. F. Călărăși, Gondoskodó Hitelszöv., Iparosok és Kereskedők Hitelszöv. Cluj, I. S. Cămărășul, K. J. Răscruci, K. K. Boroșneul mare, ifj. B. G. Cipau (1935—37).

Sz. J. Bata, E. G. R. A.-Julia, Hargita Hsz. Cluj, B. D. Ireg, D. D. Cernatul de Jos, V. I., Gazdakör, K. I., O. J., T. M. Ludus, ifj. Sz. A. Porumbeni mare, Hitelszöv. I. G. Duca (360), Sz. S. Papiu-Ilariu (90), B. K. Neaua (90), Gazdakör Rosior (180), Cs. L. Goreni (1936-ra), Gazdakör Pava (1936), D. F. Fizes, Gazdakör, Hitelszöv., J. A., J. G., F. A. Lunga, K. G. Săsăuți (1936), Hitelszöv. Crizba, S. B., Hitelszöv., Gazdakör Siculeni, Gazdakör Mocirla, (1936), M. G. Jedu, B. I. Bești (300 L.), I. S. L. Blenchi, R. Al. Cadea, N. K. Marghite, D. G. J. Mociu, D. G. Gy. Calan, Cs. M. Tg.-Mureș, dr. R. M. Geoagiu, Hitelszöv., K. S. Teișoara, dr. F. G. Aita-Mare, J. L. Dileul-Vechi, B. I. Mercurea Niraj, F. D. Avramești, L. J. B. F. M., S. J. Ozun, Z. A. D. Luduș, Hitelszöv. Uisentes, özv. B. Zs. né Mihis, Sz. L. Udvari, B. P. Udvari, V. I. Peris, Sz. J. B. I., B. S., G. G., B. I. Biborteni, K. J. Brad, H. D. Cluj, Sz. I., P. L. Canas, ifj. K. J. Mercurea Niraj, dr. K. I. Bod, ifj. D. L. Arad-Liga, N. J., E. M. Babony, T. K. Frata, Sz. M. Decea, D. E. Gănești (40), dr. gr. B. Gy. Cluj, B. M. Bătonya, gr. B. G. Cluj, G. J. Săciova, S. D. Covasna, Sz. J.-né Sibiu, Gazdakör Orașeni, Gazeakör Măcău, Gy. K. Fântânele, S. S. Salard, T. I. Hoghig, D. J. Păuca, i. j. M. D. Daia, B. F. M. J., A. A., A. A., B. I., B. G., Sz. A., K. I., A. F. Tomești, Tejszövetkezet Chie mică, V. J. A. Gornești, B. M. Jobăgeni, D. B. Acăș, F. G. Icland, K. O., D. A. Beliu, Zs. J. (100), A. L., A. A., Cs. G., B. J. Dănești, E. Z. Oieșdea, Hitelszöv. Giuta, H. Gy. Dalnic, A. S. Soptieru, Gy. Gy. M. cloșoara, Sz. D. Ernei mare, dr. B. Z. Zălau, L. F. Ocnașugatag, F. V. Prundu, Gazdakör Secusigiu, gr. P. L. Arad, dr. L. D. Mărtineni, Sz. G. Turia, ifj. K. J. Porumbeni mare, T. L. Solocma, gr. B. J. Veresmort, Hitelszöv. Oradea-Velenta, F. P. Sumuleu, M. I. D. J., gr. M. Cestia, D. S. Remetea, Ny. L., O. D. G. Recea, B. L. Sântioana de Mureș, F. T. Fărău, Gazdakör Sâng. de Mureș, A. I. Chidea (240), Gazdakör, B. I. Văleni, L. M. Sovata, Hitelszöv. Remetea, dr. G. I. Sighișoara, Hitelszöv. Fughiu, Gazdakör Căpușul Mic, V. S. Soporul de jos, N. J. Turda, Gazdakör Lunca Mureșului, Sz. G. Aita Mare, K. J. Gărdani, D. J. Valea Ungurului, Gazdakör, M. A. Cociși, Gazdakör Aita-medie, G. A. Săncrai, E. A. Cehejel Ajutor Hitelszöv. Arad, dr. V. A., Gazdakör Ghidfalau, ifj. L. J. Forjeny, V. J. Cermeiu, B. L., Hangya, F. D., Biserices Ref. Episcopia, K. I. Saimosul mare, B. Ggy. A. Z., Sz. S., F. Gy., B. S., N. J., Hielszöv., Hangya Glodeni, br. P. H. A. Cluj (1938), B. B. Periam. (1938), N. J. Cluj, M. J. Cluj (120), P. Zs., B. M., Z. I., Gazdakör Telechia, S. B. Rus (120), dr. K. I. Taga, Hangya Adea, O. A. Hodoșa, U. S. Breaza, Cs. A., H. F., Gazdakör, Hangya, Hitelszövetkezet K. Gy., K. Sz. J., K. N. K., B. G. I., O. L. A., F. L., K. G. F., Ö. I., B. I. B. Zăuan, K. A. Salafig, H. L. Timișoara, dr. B. D., L. Gy. Jimbolia, B. G. Tomeșii, Cs. A. Lunca-Mureșului, Gazd kör Sântimreu, Hitelszövetkezet Sovata.

Olvassuk és terjesszük a Gazdát!

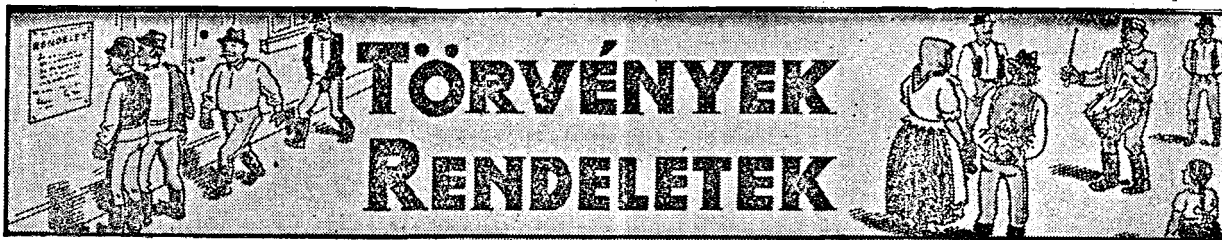
Vetőmagvak és gumók

N é v	Lakás	Utolsó posta	Fajtisztán termel						Takarmánymagvakat termel										
			Búzát	Rozsot	Árpát	Zabot	Bur-gonyát	Kuko-ricát	Egyéb termény	Lóhere	Lu-cerna	Balla-cin	Bük-köny	Egyéb takarmány					
			a fajta megnevezése és évenként eladó felesleg mm.-ban									évenként eladó mm.							

Szőlő- és gyümölcsfélék

N é v	Lakás	Utolsó posta	Szőlő terület		A gyümölcsfák darabszáma														
			kh.	□-öl	Jónahán	Egyéb	Almák	Köte	Szilva	Üsresznye	Meggy	Nyári barack	Őszi barack	Dió	Egyéb gyümölcs				

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az új mezőgazdasági törvénytervezet.

Ismerteti: **Tauffer Ferenc.**

A G. E. különös gondot fordít a gazdaságtársadalom tájékoztatására. Éppen ezért a „Gazda” jogi mellékletének következő száma a mezőgazdasági törvényt fogja részletesen ismertetni.

A karácsonyi ünnepek után a parlament megkezdte az új mezőgazdasági törvényjavaslat vitáját. A kormány ugyanis 4 éves tanulmányozás és tanácskozás után elhatározta, hogy német, illetve orosz mintára bevezeti az irányított mezőgazdálkodás rendszerét.

A javaslat első része megköti az ingatlan cserét. A földkisajátítás során szerzett területeket a jövőben csak bizonyos feltételek mellett szabad áruba bocsájtani. Vásárolni csak olyan embereknek lehet, akik: 1. egy mezőgazdasági, erdészeti vagy állatorvosi szakiskolát végeztek, bármely fokozaton, vagy szakon, 2. az agrárreform során igényjogosultsággal bírtak, 3. földművelő falusi lakosok és ezek kiskorú fiai, továbbá falun élő papok, tanítók, egyházi és állami tisztviselők. A kisiparosok közül viszont csak azok, akiknek megélhetési alapját a föld biztosítja. Az említett földnek vásárlásához vagy ajándékozásához a földművelésügyi minisztérium hozzájárulása szükséges. A minisztérium minden esetben elővételi joggal rendelkezik s ezeket a földeket csak a kormány által engedélyezett hitelintézeteknél lehet megterhelni.

Régi, de rossz szokás, hogy a megvásárolt földet nem kebeleztetik be azonnal. Rendszerint elkészül a szerződés, a vásárló birtokába veszi a földet és aztán hosszú ideig a láda fájában tartja a szerződést, mert, ha ráírják a kötés időpontját, 30 napon belül feltétlenül bélyegekkel ellátva be kell nyújtani a járásbíróshoz. Tekintettel arra, hogy az új törvény elővételi jogot biztosít a földművelésügyi kormánynak, mindazok, akik az utóbbi években úgynevezett kisajátított földet vásároltak, haladéktalanul kebeleztesék be. A törvény ugyanis csak azokat a szerzett jogokat, illetve vételeket fogja tiszteltben tartani, amelyek megfelelnek a törvényes előírásoknak. Könnyen bekövetkezhetik tehát az is, hogy a be nem kebelezett eladásokat jogilag semmisnek tekintik és az állam tulajdonába kerülnek.

A törvényhozók elgondolása szerint a földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági munkatervet készít, vidékenként az illetékes gazdasági hivatal vezetősége kitanulmányozza, hogy a földet milyen vonatkozásban lehet a legcélszerűbben kihasználni és évenként üzemtervet állít össze. A gazdák tehát nem termelhetik azt, amit akarnak, hanem kénytelenek alkalmazkodni a hivatalos munkatervhez. Az ilyen határozatok ellen 10 napon belül felebbezést nyújthatnak be a Vármezei Gazdasági Hivatalhoz.

A törvényjavaslat teljesen megszünteti a mezőgazda önállóságát és függetlenségét, az összes mezőgazdasági terményeknek és termékeknek az értékesítését az állam, illetve a kormány hatáskörébe juttatja. Így a terményeket osztályozni fogják, az I. osztályt kiviteli célokra szánják, míg a II. csoportba tartozókat a belföldi piacnak szánják. Rendkívül súlyos intézkedés, mert a gazdaságtársadalmat teljesen kiszolgáltatja a végrehajtó szerveknek.

A jövőben az összes mezőgazdasági szakmunkások, munkások és cselédek csak a saját községükben, illetve lakóhelyükön szolgálhatnak, más helyeken nem alkalmazhatják őket.

A mezőgazdaság szervezéséről szóló javaslat nem áll meg ezeknél a gyökeres változásoknál, hanem tovább megy. És elrendeli, hogy az összes egyházközségi kisbirtokokból mintagazdaságokat csináljanak. Ismeretes, hogy papjaink megélhetésénél döntő szerepet játszik az a néhány hold egyházi föld. A javaslat nem gondoskodik arról, hogy miből fogják megteremteni a mintagazdaságokat. Az egyházakat komolyan érinti ez a paragrafus.

A gazdák minden évben kötelesek kihordani a trágyát, május 15. és október 15. között csak azokon az udvarokon szabad tartani, ahol megfelelő trágyateleppel rendelkeznek.

A törvényjavaslat még számos nagyfontosságú újítást tartalmaz és egyben szigorú büntetési lehetőségek állanak fel arra az esetre, ha a törvény rendelkezéseit nem hajtánák végre.

Kérdés - Felelet

Deák Ferenc Brates. Kérdés: A házi-cselédek betegsegélyzői biztosításának kötelezett-ségéről kérek felvilágosítást.

Felelet: A házi-cselédek betegsegélyzői biztosítási kötelezettsége egyike a legvitatottabb kérdéseknek. Az 1933 április 8-án közzétett törvény I. szakasza az utolsó bekezdésben azt mondja, hogy a cselédek a törvény életbeléptetése után hat hónappal lesznek biztosításra kötelezettek. Miután azonban az egész szakasz csak az ipari és kereskedelmi alkalmazottakról beszél, logikus magyarázat szerint ez az utolsó bekezdés is csak az irodai, üzleti stb. szolgákra alkalmazható. Időközben azonban 1933 október 14-én megjelent a törvény végrehajtási utasítása, mely az I. szakasz 8. bekezdésében foglalkozik a cselédek biztosításának kérdésével és kimondja, hogy azok is biztosításra kötelezettek a gazdasági cselédek kivételével. Kifejezetten kimondja azt, hogy a házi-cselédek biztosításra kötelesek. A kérdés körül felmerült vita és számtalan előterjesztési eljárás eredményeképpen ma a Társadalombiztosító Pénztár a házi-cselédek után is követeli a biztosítási illetéket. Nyilvánvaló azonban, hogy *gazdasági cselédek után ez az illeték nem fizetendő.*

Dudás János ref. lelkész Rázboeni. Kérdés: Az 1894. évi 12-ik mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény mai helyzete. Felelet: Az 1894. évi XII-ik, a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvénynek ez utóbbi része az alábbi változtatásokkal ma is érvényben van: a X. fejezetben írt kihágások nagyrésze ez év január 1-én életbe lépett büntetőtörvénykönyv intézkedéseivel hatályon kívül helyeztetett. Minden eljárás, melyet a hivatkozott törvény a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utal, az illetékes járásbirósághoz tartozik. A kárdij összege a törvényben írt összegek tizszerese lejjben, tehát pl. a 110. szakaszban írt lókárdij 10 lej. Tájékoztatásul közöljük, hogy a rövidesen megjelenő mezőgazdasági törvényt ezt a törvényt is hatályon kívül helyezi s így előreláthatólag már nagyon rövid ideig marad alkalmazásban.

Kérdés: Sziveskedjenek a „Kérdés“ c. rovatban válaszolni: *lehet-e szőlőt ősszel vagy télen metszeni?*

Felelet: Erre, mint közérdekű kérdésre, nem tartom feleslegesnek e helyen kissé terjedelmesebben megfelelni. A szőlőmetszés idejére nézve általában véve azt mondhatjuk, hogy a természet nyugalma alatt, tehát: ősztől tavaszig végezhetjük. Délibb vidékeken és ahol a tél enyhe, a rügyek elfagyásától nem

kell tartani, ott ősszel metszenek. Az őszi metszésnek *előnye*, hogy ilyenkor a tőkék nem könnyeznek, az ősszel megmetszett tőkék tavasszal korábban és erőteljesebben hajtanak. *Hátránya* azonban az, hogy a megmetszett tőkék csapjai és rügyei érzékenyebbek, mint a meg nem metszett vesszők s ha a rügyeket télen át bármilyen baj éri, tavasszal nincs mivel pótolni azokat.

Az *őszi metszés kérdése* sok vitára adott már régtől fogva okot! Veszedelmessé teheti az őszi metszést még az a körülmény is, hogy a megmetszett csapok tavasszal korán kifakadva, hajtásai a tavaszi fagy áldozatai lesznek! Oly helyen tehát, ahol a fagyveszedelem gyakori, az *őszi és általában a korai metszéstől* tartózkodni kell! A téli fagykár ellen megvédelmezhetjük tőkéinket azáltal, ha nem „teljes“, hanem csak „részleges metszést“, ugynevezett „*előmetszést*“ alkalmazunk. Levágjuk ugyanis ősszel, vagy még most, az összes fölösleges venyigéket (kitermelt szőlővesszőket stb.) és csak a jövő évre szükséges vesszőket hagyjuk meg.

Rejtvények

Milyen halat ábrázol az itt közölt kép és mit csinálnak vele?

A megfejtést 1937. február 15-ig kell beküldeni a „Gazda“ szerkesztőségünk. Cluj, Strada Andrei Muresan Nr. 10.

Mai rejtvényünk helyes megfejtői részére a következő jutalmakat tűztük ki: 1. Három darab gazdasági tárgyú füzet. 2. Két darab gazdasági tárgyú füzet. 3. Egy darab gazdasági tárgyú füzet.

A januári számunkban közölt kép az egyetemes eke különböző szerelvényeit mutata be. A helyes megfejtők közül sorshuzás utján a következők részesültek a kitűzött díjakban: Bakk István, Ciumbud; Dancs Kálmán, Lazari; Kovács Sándor, Budola.

Búza. Tekintettel arra, hogy a kiviteli rendeltetéssel korábban eladott mennyiségeket az exportőrök lefedezték, a búza ára átmenetileg vagononként mintegy 2000 lejel esett. Ez a lanyhaság azonban csak rövid ideig tartott. Az időközben beállott hideg időjárás, valamint az a tény, hogy Románia 5000 vagon búzát adott el Németországnak (kompenzációs úton 60.000 lejért), teljesen indokolt árszilárdulást eredményezett. A búza tehát ismét a régi nivójára emelkedett. Egyes vidékeken kifagyásokról panaszkodnak. Ismeretes, hogy gyenge a hótakaró. Valószínű, hogy a tartós hideg következtében további áremelkedések következnek be. A búza ára Clujon 455—460 lej.

Kukorica. A hetek óta tartó nagy kereslet következtében az árak állandóan emelkednek. Az utóbbi egy hónap leforgása alatt nem volt olyan időpont, amikor a tendenciát lanyhaság jellemezte volna. Gyenge a kínálat s így további árszilárdulásra számíthatunk. Mint érdekes körülményt említjük meg, hogy azok az ókirályságbeli cégek, amelyek egyébként szívesen adtak terminusra (április, május) előre is árut, most teljesen várakozó álláspontra helyezkedtek és erre az időpontra nem hajlandók egyáltalán árut eladni. Tartózkodunk a nagyképű jóslatoktól, de a helyzetből ítélve a cikk rövidesen elérheti a 300 lejt is. Figyelemreméltó szempontnak említjük meg, hogy míg más években nagy kivitel volt, úgy az idén csak lényegesen szerényebb keretek között történt. Ennek ellenére a tengeri ára szép kariat ért el. Ma Clujon a kukorica ára 270—280 lej (a regáli cégek informatív jelleggel 300 lejt irtak április, májusra, ami az itteni árnívón 340 lejnek felel meg).

Zab. A piac teljesen változatlan, gyenge a kereslet, hasonlóképpen a kínálat is. Néhány tétel spekulatív kezekben fekszik. Nem lehetetlen azonban, hogy tavasszal valamennyire nagyobb kereslet következik be s így az árak is emelkednek. Megítélésünk szerint a cikkben nagyobb ár eltolódás nem következik be. Ma Clujon a zab 300—310 lej.

Árpa. Ugyanaz a helyzet, mint a zabnál, kevés a kereslet, de még gyengébb a kínálat. Kevés hizlalás lévén, csak a szeszyarak számíthatók nagyobb fogyasztóknak. Transzilvániában nincs sok áru s így valószínű, hogy február végén, március közepéig a 350—360-as árat is elérhetjük. Ebben a cikkben nincs kivitel, mert amint azt előbb is jeleztük, az ideai termés nagyon kicsi volt. Másrésztől viszont a Barcaságban, ahol egyébként elsőrangú áru szokott lenni, az ideai minőség alárendelt. Ma Clujon az árpa ára 325—330 lej.

Lóhere. Németország szűk-ségletének nagy részét Magyarországról fedezte s hozzá kompenzációs alapon, meglehetősen olcsón s így nálunk is megnyomta a piacot. Mint öröndetes hírt közöljük, hogy az évekig szünetelő amerikai kivitel az idén újra komoly lehetőségeket jelentett. Egy oradeai cég „Zavislag és Vámos” megteremtette amerikai kapcsolatát s főleg ennek tulajdonítható, hogy az árak a mai nivót elérték. Ellenkező esetben, a csak Németország felé irányuló kivitellel nem fizettek volna többet 20 lejnél. Ma Clujon a lóhere ára 24 lej.

Lucerna. Az újév a meglepetések évét jelenti, mert ennél a cikknél igazán váratlan fordulat következett be. Néhány héttel ezelőtt nagy Olasz és Oroszországi importőrök érdeklődtek

a lucerna iránt, sőt már nagyobb kötések is történtek. Amilyen érdektelenség jellemezte az utóbbi hetekben, most éppen olyan hatalmas áremelkedést jelez. A lóherénél 50—60.000 lejel ért el magasabb árat — vagononként. Amennyiben az említett külföldi vásárlók további vételeket eszközölnének, úgy tavasszal a cikkben még nagyobb áremelkedés várható. Ma Clujon a lucerna ára 30 lej.

Állatárak Clujon. Élőszul: sertés, teljesen hizott 23 lej. Sertés félhizott 20 lej. Teljesen hizott tehén 13—14 lej. Teljesen hizott ökör 15—16 lej. Vékony, feldolgozásra alkalmas növendékborjú 10—12 lej. Nehéz igásló párja 17—19 ezer lej. Kocsiló párja 16—19 ezer lej. Igásló párja 15—16 ezer lej. Fejőstehén ára szavatolással, napi 20—25 liter tejfel 12—14 ezer lej. Szavatolás nélkül 8—9 ezer lej. Szopóborjú ára 1400—1600 lej.

Február havi országos állatvásárok:

1. Baraolt, Cămpia-Turzi.
2. Baraolt, Cămpia-Turzi, Sintereag.
3. Sălard.
4. Aghireșu, Gănești, Gherla.
5. Beiuș, Lugoj, Zăbala.
6. Almeșul, Deta, Magherani, Șimandul de Jos.
7. Bachnea, Cehul-Silvaniei, Craidoroș.
8. Arded.
9. Satulung.
10. Apahida, Covasna.
11. Fetea.
12. Livada.
13. Chibed, Huedin, Iara, Zărand.
14. Iara, Jibou.
15. Aita-Mare, Baia-Sprie, Iara, Medias, Micfalău.
16. Micfalău.
17. Teiuș (17—18).
18. Halmei, Salonta, Șincul-Mare (febr. 19—20).
19. Beltiug, Brozneul-Mare, Medășul-Aurii.
20. I. G. Duca, Ioseni.
21. Mercurea-Niraj.
22. Mercurea-Niraj.
23. Mercurea-Niraj, Săcueni (jud. Oradea), Sft.-Gheorghie, Sic.
24. Sănmihaiu de Câmpie (febr. 25-27).
25. Seini, Simeria (26—27).
26. Dej, Lechința, Pâncota.
27. Abrud, Lechința, Șomcuta-Mare, Zălau.

Tőzsdei árak

Január hó utolsó hetéből. Árak tőzsdei helységeekben értendők.

Tőzsde helysége	Buza	Rozs	Árpa	Kukorica új	Kukorica tavalyi	Zab	Mák	Napraforgó	Fehérbab	Lóhere mag	Lucerna mag	Lóhere és lucerna szára	Széna	Megjegyzések
CLUJ	460	—	330	280	—	310	2700	—	550	2300	2800	—	—	
ORADEA	460	360	330	250	—	—	—	480	—	—	—	—	—	Fendermag 650 Lei
TIMIȘOARA	460	—	—	280	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
BUCUREȘTI	480	450	360	290	—	295 320	—	—	—	—	—	—	—	
SATMAR	450	345	—	230	—	—	—	500	—	2500	2750	—	—	Kukorica Romanai

H I R E K

Nagybarcsai Barcsay Tamás halála. December 30-án 68 éves korában rövid szenvedés után meghalt nagybarcsai Barcsay Tamás, volt országgyűlési képviselő, az E. G. E. alapító tagja Gilău-i földbirtokos. Barcsay Tamás egész életében önzellen támogatója volt minden igaz magyar ügynek és alaposan kivette részét a Gazdasági Egylet nagyjelentőségű közérdekű munkásságából is. Az ősz folyamán Gilău-ban megtartott gazdanap érdekében is lelkes tevékenységet fejtett ki és ez alkalommal jelentette be, hogy a legmesszebbmenő támogatást nyújtja az újjászervezett Gazdasági Egyletnek. A vidék magyar lakossága mindég teljes bizalommal fordult hozzá, mert tudták, hogy soha senkit vissza nem utasított és anyagi vontakozásban is sokat köszönhetnek neki. Halála súlyos veszteséget jelent az E. G. E.-nek és az egész magyar gazdaságnak.

Kós Károly történelmi drámájának hatalmas sikere. A magyarság újabb értékes irodalmi alkotással gazdagodott. Kós Károly a kalotaszegi magyarság gazdasági életének irányítója, a református egyház-megye főgondnoka és a széles körökben ismert és nagyra értékelt író nemrégiben törté-

nelmi drámát írt Budai Nagy Antal címen. A darabot a budapesti Vígszínház mutatta be és a kritikusok megállapítása szerint olyan irodalmi és közönség sikert aratott, amilyenre nem volt példa Katona József Bánk Bán-ja óta. Kós Károlynak ez az első darabja és a magyarság csak a legnagyobb elismeréssel gondolhat a stanai ezermesterre, aki az élet minden vonatkozásában csak dicsőséget hozott népének.

Kedvezményes utazás az E. G. E. vetőmagkiállítására. A Gazdasági Egylet február 21—27-ig tartandó kiállítása alkalmával a C. F. R. 50 százalékos személyi és 75 százalékos áruszállítási kedvezményt biztosít. Az utas az állomáson váltott egész jegyet megőrzi és a vizszi utazás alkalmával a kiállítási iroda igazolványával együtt a vasúti pénztárnál bemutatja. A kedvezmény 5 napig érvényes. Az áruszállításnál a kiállításon bemutatott áru 75 százalékos fuvardíj kedvezménnyel szállítható vissza.

8000 halott, 250.000 sebesült. Ez a két számadat nem egy hatalmas csata veszteségét adja meg, hanem azt, hogy ennyi áldozata van évenként az autónak a világon. Tulnyomórészen természetesen a nagy városokban szedi áldozatait az autó ezért okoz mindenütt nagy gondot az egyre veszedelmesebbé váló autóközlekedés megrendszabályozása.

Sertéshizlaló hadjáratot indítottak be Németországban. Németország, mint ismeretes, négyéves gazdasági tervet készített, amelynek egyik legfontosabb célkitűzését a sertéshizlalás fokozása képezi. A sajtóban, írásban és képen agítálnak az első berlini sertéshizlalda megnyitása alkalmával, Göring porosz miniszterelnök pedig, akit Hitler kancellár a négyéves terv végrehajtásával bízott meg, a konyhai hulladékok azonnali összegyűjtését rendelte el. A rendelet felsorolja, hogy a sertéshizlalás céljait szolgáló moslék milyen alkatrészeket tartalmazhat és ezen kívül minden deka bürgonyahéjat, zöldség-hulladékot, csontot, belet, hús- és halmócsingot, kenyér- és tésztamaradékot, tojás-héjat és kávézaccot be kell szolgáltatni az erre a célra szolgáló gyűjtőtartányba. Ha a Berlin-Arkonai hizlalótelep komoly eredményeket tud felmutatni, abban az esetben a birodalom megszervezi a disznóhizlalást. A hulladékért a háziasszonyok nem kapnak pénzt, mindössze az a kötelességük, hogy a hivatalos moslékvödörbe dobják a felsorolt hulladékot. Úgy számítják, hogy családonként naponta 250 gr. hulladék akad, ami 1.400.000 berlini háztartásnál 350.000 sertés számára nyújt ingyen táplálékot. Berlin heti 28.000 sertést fogyaszt el, a tervezett hizlaldák 13 hétre való sertés-

húst termelnének. Ilyen úton Németország rövidesen megoldja a sertészsir kérdését. Tudott dolog u. i., hogy a harmadik birodalom a zsirt és a vaját nélkülözi, emiatt a népellátás komoly problémát okoz.

Emelkednek a nyersbőrarak. A nyersbőrpiac rendkívül kedvező áremelkedés történt. A nyugateurópai tőzsdéken a fegyverkezési hullám következményeképpen az utóbbi 3 hónap alatt 40—50 százalékkal emelkedtek a nyersbőrarak. Romániában a nyersbőrarak komolyan megszilárdultak az elmúlt évben. Az áremelkedés december 31-ig túlhaladta még a 75 százalékot is. Újév óta a belföldi piacon nemcsak a belföldi bőrgyárak jelentkeztek fokozott kereslettel, hanem jelentős mennyiséget vásároltak össze az orosz kormány megbízottai is, akik kormányengedéllyel kompenzációs alapon rész ellenében nagyszabású nyersbőr-kiviteli akciót bonyolítanak le.

A cukorrépaárak 30 százalékos emelését kérik a termelők. Nemrégiben küldöttség kereste fel Pop Valér kereskedelmi és iparügyi minisztert és arra kérték, hogy 1937-ben 30 százalékkal emeljék a cukorrépa átvételi árát. Vagyis 5700 lei helyett 7800 leit fizessenek. A cukorgyárak visszautasították a kérelmet s most az ügy a vegyesbizottság előtt fekszik. Reméljük, hogy a kormány teljesen azonosítja magát a cukorrépa-

termelőkkel és feltétlenül keresztülviszi az átvételi ár fel-emelését. Végeredményben a termelőket illeti meg az anyagi elismerés is.

Február 18-án tartják meg a Hortobágyi híres bikavásárt. A Debrecen-Hortobágy magyar tenyészbika-telep közös legelőt Haszonbérlo Társulata szokásos évi bikavásárát ez év február 18-án, csütörtökön rendezi meg a Nagyhortobágy vasútállomás közelében fekvő magyar bikatelepen. A bikavásárt rendező társulat ezúttal 12-ik vásárját tartja s a telep fennállása óta évente 50—60 darab magyar fajta tenyészbikát bocsájtott a köztenyésztés rendelkezésére. A mostani hortobágyi bikavásáron 58 drb. hároméves magyar bika kerül eladásra. A vásár ügyében részletes felvilágosítást nyújt a társulat vezetősége Debrecen, Hatvan-u. 1. Debreceni Gazdasági Egyesület címén. Telefon 2554.

Veszélyben az őszi búzavetések. A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint az idei kedvezőtlen időjárás és gyenge hótakaró miatt sokat szenvedtek az őszi búzavetések. A kárt azonban még nem lehet sem felmérni, sem megállapítani.

A kisajátítási kötvények tőzsdéi árfolyama 42—45-re esett le. Mégpedig 42 az ezresnél nagyobb és 45 az ezresnél kisebb címletek ára. Azt a tényt, hogy fenti árfolyamok 60—64-ről alig 8 hét alatt közel 30 százalékkal morzsolódtak le, két körülményből magyarázzák. Az egyik a kisajátítási árrészetek őszi esedékességének az elmúltja. A másik az összes tőzsdéi papírok árfolyamának évvégi lemorzsolódása miatt, hogy a bankok ilyenkor — évvégi mérlegük kasszakészletének felfokozása céljából — összes felesleges papírjaikat piacra dobják.

Varga Mihály aláírással egy tagsági nyilatkozatot vettünk helység megnevezés nélkül, kérjük nevezett gazdatársunkat, ha sorainkat olvassa, közölje pontos címét.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések közlési díja szavanként 2 lei, vastag betűkkel szedett szavak 4 lei. Legkisebb apróhirdetés díja 10 szóig 20 lei. Az állást keresők részére apróhirdetést négyszer díjtalanul közlünk. Minden beküldendő hirdetésre lejes repülőbélyeg ragasztandó, vagy annak értéke a hirdetés díjához hozzászámítandó. — A hirdetések a „Gazda” kiadóhivatala — Cluj, Strada A. Mureşan 10. — címre küldendők.

Ifj. Torday Ferencnél Tg.-Mureş, Str. Tâmplarilor Nr. 6. eladó egy alig használt kombinált — műtrágya szóros — 19 soros Kühne-féle sorvetőgép. Értekezni tulajdonosnál fenti cím alatt.

Saját termelésű virágmagvak, veteménymagvak, virággumók, virágpalánták, évelőnövények, sziklanövények, rózsák, ujdonságok, jutányos áron portómentesen szállítva. Árjegyzék díjtalan. Gáspár kertgazdaság, Hoghiz, Târnavamare.

Állást keresők

Egy képzett gazdatiszt, nős, állást keres, a mezőgazdaság minden ágában elsőrendű szakember, különösen a sertésenyésztés és expressz hizlalás terén. Cím: Keresztes Lajos Sâncraiu de Mures pu. Tg.-Mures.

Egy vagon búkkönyvetőmagot keres megvételre, minta előzőleg beküldendő. — *Gazdakör Diosig — Bihor.* Székely Gábor elnök.

Ki mit vet, úgy arat!

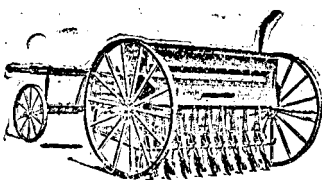
A legjobb gazdasági, vetemény- és virág-

magvak

Cluj, Piaţa Mihail
Viteazul 4 sz. alatt

Bréver
magkereskedésében

Árjegyzék kívánatra ingyen!

MELICHAR-rendszerű,
merítőkanalas

VETŐGÉPEK

12, 14, 16, 18, 20, 22 sorosak
és azok összes alkatrészei.

Holczmann József
géplakatos, CAREI, jud Sălaj.

Allást keres nőtlen ispán 25 éves, róm. kath. egy éves gyakorlattal április 1-re. Cím a kiadóban.

Gazdatiszt, a gazdaság minden ágában perfekt, azonnali állást keres, hosszú gyakorlattal. Megkeresést a kiadó továbbít.

Allást keres gépész, kovács és soffőr 1937. február 1-től. Cím: Királyalmi János Gámbas, pu. Aiud.

20 éves tejgazdasági, tejipari gyakorlattal rendelkező, szervező, üzletszerző, telepvezető, vaj és az összes sajtgyártások technikáját

ismerő munkaerő, ma is állásban levő egyén, Romániában állást keres. Címe: Budapest, 72. Postar. Barnabás Attila.

Inteligens nő 10 évi gyakorlattal vidéki háztartásban állást keres, esetleg beteg mellé. Özv. Harausz Sándorné, Cheul-Silvaneii.

Kertészet és a gazdaság összes ágaiban több évi gyakorlattal bír, állást keres. K. Nagy Miklós, Turda, Str. N. Iorga 18.

Allást keres Dancs Kálmán nőtlen, 25 éves, ref. vallású I. G. Duca-i gazdasági iskolát végzett egyén. Címe: Turda, Str. Cheii 14.

Kratochwil Arthur gazd. akadémiaát végzett 42 éves nő, róm. kath. Uzun, jud. Treiscaune. — Elvállalnék ugyanis a gazdálkodás keretébe vágó bármilyen állást, u. m. gazdatiszti, számtartói stb. állást, szerény fizetés mellett.

Gazdálkodás, gyümölcs és szőlőtermelés minden ágában teljesen jártas. gazdatiszt 1937. január 1-től állást keres. Cím: Vinezi Béla, Gâmbis, pu. Aiud, jud. Alba.

Allást keres Csia Péter algyógyi földmives iskolát végzett 28 éves, nőtlen, református egyén. Atil, jud. Odorheiu.

FŐMUNKATÁRSÁK:

Dr. Asztalos Sándor, Br. Atzél Ede, Dr. Gróf Bethlen László, Br. Bánffy Ferenc, Bodor Kálmán, Borocz László, Csomós János, Dancs Sándor, Dóczyné Berde Amál, Demeter Lajos, Dr. Eöry István, Farkas Árpád, Dr. Gaál Alajos, Dr. Gergely Endre, Gyalui Sándor, Gyarmathy Piroska, Haáz Rezső, Hirsch Ernő, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Koós Károly, Kama-

rasi Szász Ferenc, Dr. Konopi Kálmán, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Dr. Nagy Endre, Nagy Miklós, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Dr. Péter Béla, Pohl Béla, Récsey Lajos, Dr. Schilling Dezső, Schöppner Sámuel, Seyfried Ferenc, Stief Ottó, Dr. Szentkirályi Samu, Tauffer Ferenc, Tempfli János, Veress István, Vita Sándor.

Gyümölcsstermelők!

Féregmentes, hibátlan gyümölcsöt

25

NEODENDRIN

áttelelő hernyó- és tetűtojások,
bábok elpusztítója!

permetezéssel
lehet termelni!

Minden gyümölcsstermelő részére nélkülözhetetlen.

Díjtalan szaktanáccsal és felvilágosítással
szolgál az Ardeal-i propaganda iroda:

AGRICULTURA, Cluj, Calea M. Foch 39. szám.

Gyártja a MOSKOVITS IPARTELEPEK Részvénytársaság, ORADEA